Zomeractie: verkoop publicaties van het Koerdisch Instituut aan 50%

Publicaties van het Koerdisch Instituut te Brussel

Nederlands

1. In de bres voor de Koerden, **M. Casier**, '10, 17 €
2. Volksnationalisme, ook het Koerdische, is geen product van verbeelding, maar representeert werkelijkheid, **H. Van Rompaey**, '07, 19,5 €
3. Armoede in Brussel/Pauvreté à Bruxelles, ***Jan Béghin* (red.)**, 19,50 €
4. De Koerden. Essays over hun geschiedenis en cultuur, Knyaz Mirzoev, vert. en bewerking door **Hugo Van Rompaey**, 2006, 19,50 €
5. Kruitvat Kaukasus, **F.D.Pauw, H.V.Rompaey, D.M.Ferho, N.V., E. Z.**, 2004, 17,5 €
6. Mensen- en volkerenrechten in Syrië: De Koerdische kwestie, **Wim Beelaert**, 2004,10,00 €
7. De onderdrukking van de Koerden in Turkije, een misdaad?, **Hugo Van Rompaey**, 2003, 17 €
8. De Koerden in Irak en de internationale houding, **D. M. FERHO, L. Driesen**, 2002, 9 €
9. De kwestie Iraaks Koerdistan. **Derwich M. Ferho en Lieve Driesen (red.)**, 2002, 10 €.
10. De Koerden, tussen Europa en Turkije, **B. Cornillie en P. Vanden Bavière (red.)**, 2001, 17,5 €
11. De Koerdische Lente. Ik, peshmerga, ik geef mijn ziel, **Ahmed Bamarni**, 2000, 17,5 €
12. De Onafhankelijkheidsdroom v/d Koerden, illusie of realiteit, **Chris Kutschera**, 1999, 19,5 €
13. De Zaak Öcalan, Turkije, het Westen en de Koerden, **P. Vanden Bavière (red.)**, 1999,17,5 €
14. Hêlîn rook naar boomhars, **Susan Samanci**, Verhalenbundel, 1998, 10 €.
15. Ik was een kind in Koerdistan, **Mahmut BAKSI**, jeugdroman, 1998, 10 €.
16. Hêlîn, **Mahmut BAKSI**, roman, 1998,10 €
17. De Koerden, een volk op weg naar zelfstandigheid, **V. Van Beeck**, 1998,10 €
18. Dr. A. Ghassemlou, Man van vrede en dialoog, Biografie, 1997, 10 €
19. Gevangenis Nr. 5, 11 jaar in de Turkse gevangenis, **Mehdi Zana**, 1997,10 €
20. De Koerden en Zelfbeschikkingsrecht, **Katy Verzelen**, Onderzoekswerk, 1997, 10 €
21. De Koerden in de voormalige Sovjetunie, **Herman Taels**, Onderzoekswerk 1997, 10 €
22. Dossier Koerdistan, Geschiedenis, 1ste druk 1988, 2de druk, 1991, 5 €
23. **Cigerxwîn,** poëzie uit Koerdistan, Tigris, 1987, 7,5 € (i.s.v. KIB)

English

24. Identity via satellite: a case study of the Kurdish satellite television station Medya TV, **Andrea Allen Hickerson**, 12,5 €
25. Kurds Have the right to speak Kurdish, **Hugo Van Rompaey**, 7,5 €
26. Kurdish nationalism in Mam u Zîn of A. **Khanî, F. Shakely**, 1992, 7,5 €
27. The Kurdistan File, History, 1989, 5 €

Français

28. La République turque et la question, kurde : un face-à-face tragique, **Elisabeth Marescot**, 12,50 €
29. Dijwar, un témoignage de ce qu'est leur vie, roman, **Orhan Miroglu**, 19,5 €
30. Hadés à l'oeuvre, roman, **Medeni Ferho**, 19,5 €
31. La République turque et la question kurde: un face-à-face tragique, **Elisabeth Marescot**, 19,5 €
32. Les Kurdes: un peuple en quête d'Etat, **Elisabeth Marescot**, 2006, 12 €
33. Les Kurdes dans l'ex-Union Sovietique, **Herman Taels**, 2003, 96 p., 7.5 €
34. Le Genocide Kurde, **D. Fernandes**,2002, 8 €
35. Costumes et Tapis Kurdes, **J.M.C. & P.J.**, Album, 1995, 15 €
36. Dossier Kurdistan, Histoire, 3ème éd.,'92, 5 €
37. La Turquie, l'Europe et les Kurdes, **Paul Vanden Bavière**, 2005, 17,5 €

Brochures

38. De impact van repres. regimes op de grootschalige exodus naar Euro. landen, colloquim, 2006, 5 €
39. Iran, mensenrechten, Brussels Parlement, conferentie, verslag, 07 februari 2006, 6 €
40. The Call To Justice, Also for the Kurds, Hugo Van Rompaey, 2005, 5 €
41. Eergerelateerd Geweld, conferentie, verslag, 2005, 5 €
42. Het toetredingsproces van Turkije tot de Europese Unie en de Koerdische kwestie, conferentie, verslag, 13 april 2004, 33 p, 2,5 €
43. Krîterên Kopenhagê, De Koerden Special, red. **Rojan Hazim**, (Kurdî-Danîmarkî), 2002, 10 €
44. Iran, mensen- en volkerenrechten, conferentie, verslag, 2003, 5 €
45. Turkije, klaar voor de Europese Unie? De Turkse realiteit getoetst aan de Criteria van Kopenhagen, **Derwich M. Ferho en Lieve**
46. **Driesen (red.)**, brochure, 2002, 5 €
47. Ontheemde Koerden klem in Turkije, **Carla Van Os**, verslag, 2001, 5 €
48. Rapport van de Belgische Delegatie naar Turks Koerdistan, 1998, 4 €
49. Rapport, Mensenrechten in Turkije en de Koerdische kwestie, Euro-Parl. – Brussel, 6/3/1997, uitgeput
50. Koerdisch – Nederlands, Derwich M. FERHO, reisgids in het Koerdisch, 1984, uitgeput
51. Kurdistan, hist., popul., langue, cult., relig., econ., 1993 et 1994 épuisé
52. Kurdistan, bref apperçu de l'histoire,'80,épuisé
53. Een dam tegen de stuwdammen, Turkije/Koerdistan, GAP-Project in vraag gesteld, 2001

Te bestellen bij: **Kurdish Institute Brussels**
(Portkosten 2,5 € per boek worden wel aangerekend)
Bonneelsstraat 16, B-1210 Brussel, tel. +32-(0)2-230 34 02 (Nl.) – fax +32-(0)2-231.00.97
IBAN 35 8538 5112 7037 | BIC SPAABE22 of 9030392 (Nederland)
www.kurdishinstitute.be, info@kurdishinstitute.be & kib@skynet.be

Afgiftekantoor Brussel 4

België-Belgique
P.B.
1040 Brussel 4
1/4548

DE KOERDEN

TWEEMAANDELIJKS TIJDSCHRIFT VAN HET KOERDISCH INSTITUUT | JAARGANG 11 | N°60 | JULI-AUGUSTUS 2011

Vernield Koerdisch dorp: Turks - Iraanse bombardementen

Brief van PJAK-leider aan de Duitse overheid p. 9-10

Het KCK-proces in Diyarbakir: interview met Firat Anli en Hatip Dicle p. 18-21

Een journalist of schrijver zijn in Koerdistan p. 22-23

Internationaal Vernietigingsplan

- Derwich M. Ferho -

Sinds enige tijd worden de Koerden langs alle kanten aangevallen. Het lijkt wel alsof er een internationaal akkoord is om de Koerden hard aan te pakken, met het doel hen voorgoed het zwijgen op te leggen.
Sinds jaren proberen de Turkse autoriteiten de Iraanse, Syrische en in zekere zin ook de Irakese autoriteiten te overtuigen een gemeenschappelijke vernietigingsactie tegen de Koerden te ondernemen. De Turkse overheid beschouwd gelijk welke positieve ontwikkeling voor de Koerdisch kwestie, ongeacht waar, als een potentiële bedreiging. Om die reden zoekt ze de oude gemeenschappelijke vrienden op om een einde te maken aan deze situatie. Ondanks de vele interne problemen in de genoemde landen reageren ze positief.
In Turkije worden de Koerden heel hard aangepakt. Militaire operaties stoppen niet. Het leger voert onophoudelijk agressieve aanvallen uit in de hele Koerdische regio. De bergachtige streken waar de Koerdische vrijheidsstrijders mogelijk schuilen worden voortdurend gebombardeerd.
Aan de grenzen met Iran, Irak en Syrië worden troepen verzameld. Het gaat om verschillende tientallen duizenden soldaten, tanks en andere militaire oorlogstuigen.
Turkse gevechtsvliegtuigen, helikopters en de Amerikaanse Heron's (onbemande verkenningsvliegtuigen) voeren non-stop vluchten uit boven de Koerdische regio's in Noord en Zuid Koerdistan (Turkije en Irak).
Dat de Koerden tachtig jaar lang al alleen maar omwille van hun Koerdisch bewustzijn gevangen genomen werden is een feit. Er ontstond hoop dat met de komst van de AKP-regering in 2004 dat beleid zou stoppen. Maar dat is niet het geval. Het gaat nog altijd even slecht met de Koerden. Politici, parlementsleden, burgemeesters, mensenrechtenactivisten, journalisten en academici worden massaal gevangengenomen. Dat er op dit moment meer dan 3000 vooraanstaande politiekers nog steeds gevangen gehouden worden is bewijs dat ook de AKP-regering niet van plan is de Koerdische kwestie op te lossen. De zes verkozen parlementsleden van de BDP, waaronder Hatip Dicle, mogen nog steeds de gevangenis niet verlaten. Een TRT-6 dat alleen maar koranverzen uitzend in het Koerdisch is geen oplossing. De AKP heeft nieuwe generaals aangesteld aan de top van het leger. De huidige stafchef, Necdet Ozel, is de man die de opdracht gaf om chemische wapens te gebruiken tegen de Koerdische vrijheidsstrijders in 1994. Een groep Duitse parlementsleden hebben tegen hem al een parlementaire klacht ingediend.

Iran bombardeert sinds enkele weken onophoudelijk de Koerdische regio in Iraaks Koerdistan. Meer dan 30.000 militairen, tanks en raketten zijn gestationeerd aan de grens met Iraaks Koerdistan. Iran zegt deze operaties uit te voeren tegen de Koerdische PJAK (Partij voor Vrij Leven in Koerdistan), die opkomt voor de rechten van de Koerden in een democratisch Iran. Maar de militaire samenwerking tussen Turkije, Iran en de regering van Bagdad laat duidelijk merken dat het niet gaat om de PJAK, maar om de destabilisatie van de Koerdische regio in Iraaks Koerdistan. Zeer opmerkelijk is dat er tussen de gesneuvelde soldaten aan het front ook Turken zijn, wat een effectieve samenwerking aantoont tussen Iran en Turkije in de oorlog tegen de Koerden.
Dat de Amerikaanse Heron's (onbemande verkenningsvliegtuigen) dagelijkse vluchten boven de regio doen en informatie geven aan de Turkse staat die op zijn beurt informatie doorspeelt aan Iran, is een feit. Zelfs de Amerikaanse autoriteiten ontkennen deze feiten niet. Ook de Amerikanen zijn dus op een of andere manier verwikkeld in de vernietigingsoorlog tegen de Koerden.
De Irakese regering in Bagdad reageert niet op de bombardementen op de Iraaks Koerdische regio door Iran. Net alsof er niets aan de hand is. Alsof de regio die gebombardeerd wordt niet tot Irak behoort.
De Iraaks Koerdische autoriteiten hebben wel verschillende pogingen ondernomen om de bombardementen te doen stoppen. Malik, de Eerste Minister van Irak, heeft zich kwaad gemaakt. Hij zei dat nationale kwesties alleen maar de nationale regering aangaan. De Koerdische autoriteiten mogen dus niet reageren.
Sinds jaren proberen de Koerden een Nationale Conferentie te organiseren. Het doel is om op internationaal vlak een gemeenschappelijk standpunt te ontwikkelen. Omwille van verschillende redenen kon dit niet gerealiseerd worden door de Koerden. Turkije, Iran, Irak, Syrië en hun bondgenoten, alle Arabische landen, Europa, VSA enz… hebben alles gedaan om dit te beletten.
In de loop van dit jaar hebben de Koerdische politieke partijen toch enkele belangrijke stappen gezet in de richting van meer eenheid. Er werd bijvoorbeeld overeen gekomen dat de Koerdische politieke partijen geen gewelddadige acties meer tegen elkaar zullen ondernemen en dat er snel een Nationale Conferentie moet komen.
Een volk met meer dan 30 miljoen mensen mag blijkbaar nog steeds niet Koerdisch leven! De Turkse, Perzische en Arabische autoriteiten hebben zo te zien nog steeds het recht en de macht om dit volk te behandelen zoals ze zelf het willen.
En de internationale gemeenschap blijft blind en doof!

Ahmadinejad onder vuur van conservatieven

- Paul Vanden Bavière -

In 2005 brachten de conservatieven in Iran de pogingen tot hervormingen in hun land tot stilstand, door de burgemeester van Teheran, Mahmoud Ahmadinejad, tot president te laten verkiezen. In 2009 zorgden ze, vermoedelijk op frauduleuze wijze, voor zijn herverkiezing. Daartegen ontstond een hervormingsgezinde "groene beweging" die voor massaprotesten zorgde. De situatie is echter aan het keren. Vandaag zijn het immers de conservatieven die Ahmadinejad onder vuur nemen.

Op basis van een programma van liberalisering en hervormingen verkoos men in juni 1997 Mohammed Khatami, met een ruime meerderheid van 70 %, tot president. Hij haalde het onverwacht van de conservatieve parlementsvoorzitter Ali Akbar Nateq-Nouri. Hij zat twee ambtstermijnen uit. Het conservatieve Iraanse establishment verhinderde hem veel te ondernemen. Het besliste dat de volgende president – in Iran zijn slechts twee presidentiële ambtstermijnen mogelijk – niet opnieuw een hervormer zou zijn. Hun keuze viel vervolgens op Ahmadinejad.
Die werd in 2009 herverkozen. Ondanks massale manifestaties slaagde Ahmadinejad er toch in aan te blijven, dankzij de steun van de opperste geestelijke leider, ayatollah Ali Khamenei, en andere conservatieve mollahs. In amper twee jaar ontstond echter een open oorlog tussen de geestelijken en mollahs en de president. De vraag hierbij is of Ahmadinejad zal kunnen aanblijven tot het einde van zijn mandaat in 2013.

Eigen koers

Veel is te wijten aan het feit dat Ahmadinejad een eigen koers begon te volgen, zonder nog veel rekening te houden met de mannen die hem aan de macht hielpen. Die laatsten nemen, naast de president zelf, ook zijn naaste medewerkers onder vuur. Het gaat in de eerste plaats om Esfandiar Rahim Mashaie, die Ahmadinejad benoemde tot vice-president en nadien tot zijn kabinetschef. Volgens tegenstanders zou Rahim Mashaie de president behekst hebben. Ook Mojtaba Samareh Hashemi, een oude studievriend van Ahmadinejad, is omstreden. Hij is de eerste adviseur van de president. Zowel Ahmadinejad als Mashaie gingen meer de nadruk leggen op de oude Iraanse geschiedenis en cultuur. In de profeet Zarathustra, de stichter van het zoroastrisme, wellicht al in de 14de eeuw voor Christus, zien ze een aanzet tot het monotheïsme. Het zoroastrisme zou de islam in Iran hebben beïnvloed en verrijkt, en zou geleid hebben tot een specifieke Iraanse islamitische school. Ahmadinejad bestempelde Cyrus de Grote, de stichter van het Perzische Rijk in de 7de eeuw voor Christus, in een toespraak als één van de voornaamste morele leiders in de geschiedenis van de mensheid. Volgens vele conservatieve geestelijken is die nadruk op het Iraanse nationalisme en op een eigen Iraanse islam "ketters".

De terugkeer van de verborgen imam

Daarnaast kondigden Ahmadinejad en Mashaie de voorbije maanden ook de nakende terugkeer aan van de verborgen sjiitische imam, Mohammed al-Mahdi. Al- Mahdi werd geboren in 868 en als knaap tot 12de imam, de leider van alle sjiieten verkozen. Kort daarna verdween hij. Sindsdien wachten alle sjiieten op zijn terugkeer, die het einde der tijden zou inleiden. De voortekenen daarvan zijn natuurrampen, oorlogen, de opstanden in islamitische landen en de economische crisis in de hele wereld. Ahmadinejad zelf zou de reïncarnatie zijn van Shuaib Ibn Saleh, destijds de naaste medewerker van de verborgen imam. Hiermee geeft de president aan dat de verborgen imam achter hem en zijn beleid staat. Dit zint de Iraanse Mollahs niet. Een terugkeer van de 12de iman zou de gevestigde clerus, opperleider Khamenei incluis, immers totaal overbodig maken. Daarbovenop lieten Ahmadinejad en Mashaie al laten verstaan dat er eigenlijk geen clerus nodig is om de islam te onderwijzen.
Het conflict tussen Ahmadinejad en Khamenei barstte volop los in april. Ahmadinejad stuurde toen de minister van Inlichtingen, Heydar Mosleh, de laan uit. Enkele dagen later moest hij al het ontslag intrekken onder druk van ayatollah Khamenei. Een volgende twistpunt stak de kop op toen Ahmadinejad, nadat het parlement het aantal ministers wilde verminderen, zichzelf interim-minister van Olie maakte, zonder daarover het parlement te raadplegen. De Raad van Bewakers, een orgaan dat geacht wordt de islamitische revolutie van 1979 te beschermen, veroordeelde die zelfbenoeming als illegaal, maar Ahmadinejad legde die uitspraak naast zich neer, ondanks het feit dat Khamenei ze had bekrachtigd. Begin juni besloot het parlement de president voor de rechtbank te dagen wegens overtreding van de wet. Pas toen gaf Ahmadinejad toe.

Onduidelijke afloop strijd

De strijd gaat echter verder. Het is niet duidelijk in wiens voordeel hij zal aflopen. Ayatollah Khamenei kan Ahmadinejad als hoogste leider afzetten, maar dan loopt hij het risico dat de "groene beweging" weer actief zou worden bij de volgende verkiezing. In februari stak de protestbeweging immers weer de kop op naar aanleiding van de revoltes in Tunesië en in Egypte. In een periode waarin er bij bondgenoten als Syrië, Libië en Jemen nog volop onrust en geweld heerst, is dat iets wat het religieuze establishment liever vermijdt. Daarom lijkt het waarschijnlijker dat Ahmadinejad zijn ambtstermijn zal mogen uitdoen, zij het dan wel gekortwiekt.

Verklaring van een Democratische Oplossing voor de Koerdische kwestie in Iran

Iran gaat momenteel door een cruciale en historische periode. De regering wordt geconfronteerd met een binnenlandse crisis op politiek, economisch, militair en cultureel vlak en geraakt tegelijkertijd steeds verder geïsoleerd van de internationale gemeenschap. Op die manier wordt de legitimiteit van het Iraanse regime van binnen – en buitenuit ondermijnd. De rijke geschiedenis en erfgoed van Iran in beschouwing genomen, is het duidelijk dat noch het Iraanse volk, noch zijn instituties dit kunnen rechtvaardigen. Al deze problemen komen voort uit het ontbreken van een democratische grondwet en visie in Iran.

Als gevolg van het feit dat de problemen op kritieke momenten niet via democratische weg aangepakt worden, wordt alle politieke en economische vooruitgang in de kiem gesmoord. Dit opent de deuren voor buitenlandse mogendheden om de situatie in hun eigen voordeel uit te buiten. Nochtans bied de etnische, religieuze, culturele en linguistieke samenstelling van de Iraanse maatschappij nooit geziene kansen voor politieke en economische vooruitgang. Zijn maatschappelijke structuur bied Iran de kans om zowel in het Midden-Oosten als in de rest van de wereld een leidende rol op te nemen.

Daarom zijn wij van mening dat Iran op een beslissende tweesprong staat. De eerste mogelijkheid is dat het Iraanse regime het multiculturele karakter van zijn samenleving omarmt via een decentralisatie van de macht en democratisch zelfbestuur. Dit zal leiden tot een democratisch bestuur voor alle etnische en religieuze groepen inbegrepen Beloetsji, Arabieren, Azerbeidzjanen, Perzen en Koerden. Het alternatief is dat het Iraanse regime een historische achteruitgang tegemoet gaat en momentum verliest in het democratiseringsproces.

De boodschap achter deze woorden is dat de democratische strijd van het volk van het Midden-Oosten zich opbouwt en dat deze strijd niet zal wachten tot de regionale staten een oplossing gevonden hebben voor hun problemen. Nieuwe krachten en ontwikkelingen zijn ontstaan in het Midden-Oosten en als Iran niet bereid is om deze ontwikkelingen te erkennen zal de huidige crisis enkel nog meer ontsporen. Iran moet zowel de gebeurtenissen in het Midden-Oosten als de versnelling in de Koerdische strijd in beschouwing nemen en zich aansluiten bij deze processen.

Wij van de Free Life Party of Kurdistan (PJAK) zijn vastbesloten om een oplossing te vinden voor de Koerdische kwestie op een vreedzame manier en gebaseerd op politiek en democratisch overleg. Als de regering bereid is stappen te ondernemen in dezelfde richting is er geen nood aan vijandigheid en geweld. Het eenzijdige staakt-het-vuren dat wij uitgeroepen hebben twee jaar geleden is het bewijs van onze bereidheid om tot zo'n oplossing te komen. De Islamitische Republiek van Iran moet zich bewust zijn van het feit dat PJAK een machtige organisatie is en dat wij tegelijkertijd streven naar een vreedzame en democratische oplossing voor

de Koerdische kwestie. Wij zijn van mening dat geweld en bloedvergieten, en het uitroepen van Koerdistan tot veiligheidszone, waardoor een nationalistisch en separatistisch discours binnengedrongen is in het debat en binnen andere debatten aangaande de democratische en legitieme eisen van de Iraanse volkeren, de problemen niet zullen oplossen. Daarom zijn vreedzame en democratische inspanningen de enige manier om de recente onrusten binnen de Iraanse samenleving op te lossen. Om aan te tonen dat wij onze verantwoordelijkheid willen opnemen nemen wij het initiatief om deze kwesties aan te pakken binnen de politieke grenzen.

Wij stellende volgende punten voor als eisen aan de Islamitische Republiek van Iran om een oplossing te vinden voor de Koerdische kwestie:

1. Formele erkeninning van de Koerdische kwestie en zijn oplossing via de toepassing van dialoog en politieke methoden.

2. Om tot een oplossing te komen in een democratische en politieke omgeving is de achtergrond van de onderhandeling van cruciaal belang.

3. Om een klimaat van dialoog en politieke onderhandelingen te creëeren is een vreedzame omgeving zonder geweld, waar de politiek zijn taak kan opnemen, noodzakelijk. Daarom moet er onmiddelijk een einde komen aan de militaire operaties.

4. De politieke, economische, culturele en burgerlijke rechten van het volk moeten zo snel mogelijk gegarandeerd worden en alle hindernissen voor het verkrijgen van deze rechten moeten onmiddelijk opgeheven worden.

5. Officiële erkenning van het recht op samenscholing en politiek-democratisch activisme.

6. Een volk zonder toegang tot zijn eigen taal is niet in staat zichzelf te vertegenwoordigen en vervreemd van zijn eigen culturele, etnische en nationale identiteit. Als gevolg zullen zij ook niet erkend worden als volk. Daarom is de wettelijke erkenning en implementatie van de verschillende talen in Iran, en in het bijzonder het Koerdisch, in het onderwijs en alle administratieve en niet administratieve instituties, een essentiële voorwaarde.

7. Om komaf te maken met het klimaat van angst en terreur en een vrij en open politiek klimaat te creëren zijn de vrijlating van politieke gevangenen en de afschaffing van de doodstraf onmisbare voorwaarden.

Wij, de PJAK, verklaren dat we de daden van de Iraanse autoriteiten na het naar voren brengen van deze verklaring in beschouwing zullen nemen en verwachten dat er door hen concrete stappen zullen ondernomen worden. Wij hebben reeds lang een staakt-het-vuren afgekondigd maar stellen vast dat geweld, vijandelijkheden en bloedvergieten langs Iraanse kant aanhouden. Tot op vandaag krijgen Koerdische activisten de doodstraf en worden zij vervolgd en geëxecuteerd in de gevangenis. Om een democratisch klimaat op te bouwen en een einde te maken aan alle vormen van geweld in Iran en Kurdistan is een Iraanse respons op deze verklaring van historisch belang.

Ook moet vermeld worden dat wij deze verklaring niet enkel van toepassing is op de Koerdische kwestie en dat wij menen dat onze inspanningen in dit kader ook kunnen dienen als leidraad voor een oplossing van alle andere Iraanse kwesties.

De Free Life Party of Kurdistan (PJAK) 19/10/2010

PJAK
Free Life Party Of Kurdistan
Partî Jîyanî Azadî Kurdistan
Homepage: www.pjak.org

Aan de Publieke Opinie

Sinds zijn ontstaan heeft de Islamitische Republiek van Iran zijn nationale en internationale verplichtingen geschonden. Ondanks het feit dat zij ondertekenende partij zijn van de belangrijkste mensenrechtenverdragen is het Iraans-Islamitische regime nooit zijn verplichtingen nagekomen, zonder hiervoor ooit verantwoordelijk gesteld te worden door de internationale gemeenschap en instellingen. Goed gekend bij internationale instellingen zoals de V.N., de E.U., Amnesty International en Human Rights Watch, zijn de Koerden de slachtoffers van de voortdurende mensenrechtenschendingen van dit regime.

Ondanks het feit dat vreedzame en democratische maatregelen werden genomen voor interne en externe kwesties, in bijzonder de Koerdische kwestie in Iran, heeft het regime deze acties altijd en ononderbroken beantwoord met internationale onwettelijke acties. De Koerdische bevolking in Iran wordt geschat op 10 tot 20 miljoen van Iran's 70 miljoen inwoners tellende bevolking. Zij bevinden zich vooral in de noordwestelijke provincies van Ilam, Kermanshah, Kurdistan, Lorestan en Westelijk Azerbijan. Hun identiteit werd systematisch ontkend en ze werden ontzegd van de meest fundamentele rechten zoals onderwijs in de moedertaal, godsdienstvrijheid, gelijkheid, recht op samenscholing en vrijheid van meningsuiting.

In het kader van zijn agressieve beleid tegen de Koerden in Iran en Irak heeft het Iranian Revolutionary Guards Corps (IRGC) de grens overgestoken met Iraaks Koerdistan en Koerdische dorpen gebombardeerd. Hierdoor zijn honderden Koerdische dorpelingen op de vlucht moeten slaan en liepen verschillende personen zware verwondingen op, waaronder ook vrouwen en kinderen. Het Islamitische Regime beweert dat zijn militaire offensieven gericht zijn op gebieden die gecontroleerd worden door de guerillas van de Free Life Party (PJAK) in Iraaks Koerdistan. Hoe dan ook is het zeer duidelijk dat er politieke motieven zijn achter de illegale invallen en bombardementen van de IRGC op het grondgebeid van de Regionale Koerdische Overheid (KRG). De intenties van Iran achter zijn inval in Zuid Koerdistan kunnen opgesomd worden als volgt:

1. De Islamitische Republiek van Iran probeert de Koerdische Regionale Overheid te destabiliseren door de PJAK-basissen te vernietigen en plaats te ruimen voor extreem-islamistische organisaties zoals Ansar Al-Islam. Vanuit die basissen kunnen dan terroristische aanslagen georganiseerd worden tegen de KRG en de Iraakse overheid.

2. Het Islamitische Regime wordt op dit moment geconfronteerd met grote binnenlandse en buitenlandse problemen. Intern worden zij geconfronteerd met permanente onrust vanuit de oppositie en het sektarische antagonisme binnen het staatsapparaat, extern is er het kernwapenprogramma. Op die manier geraken zij nog verder geïsoleerd van de internationale gemeenschap. Door de offensieven probeert het regime de aandacht van de publieke opinie af te leiden.

3. Het regime is er zich van bewust dat het weldra aan de beurt is wat betreft de interne onrust en opstanden die voortkomen uit de Arabische Lente, in het bijzonder na de komende val van het Syrische dictatoriale regime. Bezorgd over het nakende verlies van zijn belangrijkste Arabische bondgenoot in Syrië bereid het regime zijn eigen leger voor op de mogelijke opstanden van de Iraanse volkeren zoals Koerden, Arabieren, Turkmenen, Beloetsji en Azerbeidzjanen.

4. Een eventuele oplossing van de Koerdische kwestie in Turkije zou het verlies betekenen van een andere bondgenoot, Turkije. Met zijn militaire offensieven

tegen de PJAK en de KRG wil de Islamitische Republiek elke mogelijke oplossing voor de Koerdische kwestie in Turkije blokkeren.

5. Nu het duidelijk is dat de Amerikaanse troepen zich tegen het einde van 2011 zullen terugtrekken uit Irak wil Iran de Kandil-bergen bezetten om op die manier het gehele Iraakse grondgebied onder controle te krijgen.

6. Door ontmanteling van de PJAK probeert het regime de strijd van de Iraanse volkeren voor vrijheid en democratie te breken.

7. De Koerden zijn nog nooit zo dicht bij nationale eenheid geweest en de bijhorende eenmaking van verschillende Koerdische organisaties over de hele wereld. Ze plannen ook een Nationale Conferentie in de nabije toekomst. Verveeld met de samenhorigheid van de Koerden probeert het Iraanse regime met zijn offensieven de Koerden en hun politieke organisaties te verdelen en de realisatie van een Koerdische Nationale Conferentie te verhinderen.

Sinds zijn oprichting in 2004 heeft de PJAK officieel en publiekelijk zijn bereidheid tot het vinden van een vreedzame oplossing bekendgemaakt. In oktober 2010 bracht PJAK een zevenpuntenplan uit voor een oplossing van de Koerdische kwestie in Iran (zie p. 5). Het Iraanse regime reageerde agressief op onze oproep voor vrede. Op brutale wijze werden vijf PJAK- leden vermoord en hielden de vijandigheden tegen het Koerdische volk en PJAK activisten en sympathisanten aan. PJAK is de enige organisatie die de Irakese en Koerdische grenzen kan verdedigen tegen Iraanse infiltratie en die moslimterroristen kan verhinderen de grenzen over te steken om hun terroristische daden te richten tegen de KRG en de rest van Irak.

Door moslimterroristen te installeren in de regio probeert het Iraanse regime om de regio compleet te destabiliseren. Hoewel de PJAK in staat is om zichzelf en zijn volk te verdedigen, zoals ze onlangs bewezen door de Iraanse terroristische daden af te weren, gelooft ze desalniettemin dat de Koerdische kwestie op een vreedzame en democratische manier kan opgelost worden. Wij geloven dat het belangrijkste doel achter de Iraanse militaire acties is om de hiervoor genoemde zaken te realiseren op nationaal, regionaal en internationaal niveau. PJAK is slechts een excuus voor de aanvallen en het oversteken van de nationale grenzen.

Wij, de Commissie voor Buitenlandse Zaken en Internationale Relaties van de PJAK, willen met dit schrijven protesteren tegen de illegale aanvallen van het Iraanse regime tegen het Koerdische volk.

Wij willen erop aan dringen bij de internationale gemeenschap, de E.U., V.N., internationale mensenrechtenorganisaties en NGO's om concrete en noodzakelijk stappen te ondernemen en de aanvallen van het Iraanse regime en zijn militaire bezetting van Koerdistan te veroordelen. Wij eisen ook een onmiddellijke stopzetting van de onwettelijke militaire operaties tegen het Koerdische volk.

De Commissie voor Buitenlandse Zaken en Internationale Relaties van de PJAK

PJAK's leider stuurt brief naar Duitse overheid

- Rahman Haji Ahmadi -

BRUSSEL, — De Secretaris-Generaal van de Free Life Party of Kurdistan (PJAK) schreef brieven naar de Duitse Kanselier Merkel en de Duitse Minister van Buitenlandse Zaken Guido Westerwelle op 28 juli.

In zijn brief veroordeeld Haji Ahmadi de Iraanse invasie van Zuid Koerdistan. Hij veroordeeld ook het verzoek van de Iraanse autoriteiten om zijn uitlevering aan Iran. Ahmadi verklaart dat hij bereid is om berecht te worden voor het Internationaal Strafhof samen met de Iraanse autoriteiten.

Zijn brief luidt als volgt:

Aan zijne Excellentie de Bondskanselier van de Bondsrepubliek Duitsland

Geachte Angela Merkel

Via de media heb ik vernomen dat de vertegenwoordigers van de Islamitische Republiek Iran uw regering verzocht hebben over te gaan tot mijn uitlevering aan Iran. Het moet opgemerkt worden dat sinds zijn ontstaan tot op heden, de Islamitische Republiek Iran een grote bedreiging betekent voor het verkrijgen van vrede en stabiliteit in de regio en de belangrijkste bron is van moslimfundamentalisme. Het recente Iraanse beleid is niet alleen de grootste bedreiging voor de veiligheid en stabiliteit in de regio maar ook in de rest van de wereld.

Het Koerdische volk strijd al lang om zijn nationale rechten zoals nationale identiteit en zijn politieke, sociale, culturele, economische en religieuze rechten te verkrijgen binnen de context van een democratisch Iran. The Free Life Party of Kurdistan (PJAK) is een organisatie die opgezet werd om deze doelen na te streven. Wij zetten ons volop in om een vreedzame oplossing te vinden via de weg van dialoog en politiek overleg. Om dit te bereiken formuleerde de PJAK tijdens zijn eerste conferentie in april 2010 een democratisch stappenplan dat vervolgens werd overgemaakt aan de Iraanse autoriteiten. Op 19 oktober 2010 stelden wij ook een zevenpuntenplan op voor een democratische oplossing van de Koerdische kwestie en andere Iraanse kwesties (zie p. 5) dat eveneens werd overgemaakt aan het Iraanse regime. Bovendien schreef ik een brief aan de Secretaris Generaal van de Verenigde Naties M. Ban Ki Moon. Ook schreef ik een brief naar Mevr. Catherina Ashton, de Europese Minister van Buitenlandse Zaken.

In de brieven gaf ik een overzicht van de problemen en de netelige posities waarin de verschillende Iraanse volkeren verzeild zijn geraakt en vroeg ik om hun samenwerking met als doel een politieke oplossing te vinden. PJAK heeft nooit een gewapende strijd voorgestaan maar in een systeem zoals dat van Iran worden alle deuren voor een politieke oplossing gesloten gehouden. Om ons politieke werk te kunnen voortzetten moeten wij de wapens opnemen en deze wapens worden enkel gebruikt om onszelf te verdedigen; iedereen heeft het recht op een legitieme zelfverdediging.

Om onze pogingen tot het vinden van een politieke oplossing in de kiem te smoren gebruikt het Iraanse regime raketten en bombardementen.

Sinds 15 juli stuurt het Iraanse regime troepen naar de Iraakse grensstreken. Er wordt geschat dat er 50.000 Revolutionary Guards gestationeerd werden aan de grens die momenteel bezettingsoffensieven uitvoeren. Clashes en vijandigheden zijn geëscaleerd tussen de Iranian Revolutionary Guard Corps (IRGC) en de PJAK-guerillas. Sinds het uitbreken van de gevechten verloren 255 Revolutionary Guards en 16 guerillas het leven. De dorpelingen en plaatselijke bewoners werden ook getroffen door de gevechten en lijden fysieke en economische verliezen. Als gevolg van Iraanse artilleriebommen verloren drie dorpelingen het leven en vielen er nog veel meer gewonden. Grote aantallen vee werden gedood, bossen en graasvlakten werden ernstig beschadigd. Verschillende huizen en een school in het dorp Sune werden vernietigd.

Volgens statistieken van het Rode Kruis moesten meer dan 800 families op de vlucht slaan en bescherming

zoeken in de heuvels van de Kandil-bergen. Ze hebben zich gevestigd in berggrotten, tenten of werden opgevangen door familie. Ze hebben dringen nood aan bijstand van de Verenigde Naties.

De intentie achter de laatste Iraanse offensieven was om een strategische punt in Zuid-Koerdistan (Noord-Irak) te bezetten. Iran wil de situatie behouden zoals ze was in de 20e eeuw en staat vijandig tegenover de sociale en politieke veranderingen die voortkomen uit Noord-Afrika en stilaan hun weg vinden naar Iran; vooral de Syrische opstanden vormen een grote bedreiging voor hen. Het Iraanse volk wil veranderingen en democratie maar het regime bedreigt zijn volk en legt hen het zwijgen op door middel van arrestaties, executies en militaire invasies.

Door middel van de recente bezettingsacties wil Iran zijn druk verhogen op het Irakese regime. Zij willen de gebieden die onder de controle zijn van Koerdische guerillas bezetten en hen vervangen door ultra - islamistische groeperingen zoals Ansar al-Islam, Hezbollah en Al-Qaida. Op deze manier willen ze de hele regio destabiliseren, wat een grote bedreiging zou betekenen mocht Iran niet tegengehouden worden door international machten. Het terugtrekken van de Amerikaanse troepenmacht in Irak is een andere reden achter de invasies. Van nu af aan wil Iran zijn druk op de Irakese regering vergroten om een Shiïitisch-Islamitisch Systeem te vormen.

Het verzoek van Iran tot mijn uitlevering aan de Iraanse autoriteiten is bizar en buitengewoon. In plaats van de dodelijke aanslagen op Iraanse politieke activisten tijdens de laatste decennia en hun recente militaire operaties op het Irakese grondgebied, die alle international wetten schenden, te herzien, kiest Irak ervoor om oppositiegroepen nog meer onder druk te zetten. De willekeurige arrestaties, folteringen en executies van politieke activisten mogen niet vergeten worden. De moorden op Dr. Shapour Bahtiar in Parijs, Dr. Abdull-Rahman Ghasemlou in Wenen en Dr. Sadiq Sharafkandi in Berlijn werden allemaal uitgevoerd in Europa. De liquidaties van honderden andere politieke activisten werden ook uitgevoerd op de orders van de Iraanse autoriteiten door hun agenten in het buitenland.

Volgens het Internationale Mensenrechtencommittee is Iran het tweede land ter wereld wat betreft het uitvoeren van executies. Al deze mensenrechtenschendingen, belemmeringen van de persvrijheid, vrijheid van meningsuiting en het recht op samenscholing.

De Islamitische Republiek van Iran fabriceert valse verhalen en onechte beschuldigingen aan het adres van de PJAK; zoals het verhaal dat PJAK Iran wil opsplitsen, dat de PJAK gecreëerd werd door buitenlandse machten en de V.S, dat de PJAK Iran wil opdelen met de hulp van Israel, dat de PJAK een zijtak is van de PKK en betrokken zou zijn in drugshandel, … De bedoeling van deze laster is om de illegale bezettingspraktijken tegen de Koerden te legitimeren.

Eens te meer willen wij benadrukken dat wij ons uiterste best doen om de rechten van de Koerden en andere gemeenschappen binnen Iran vast te leggen in de Grondwet en dat wij binnen de Iraanse grenzen de problemen willen aanpakken op een vreedzame en democratische manier. Als wij de zekerheid hebben dat we onze sociale, politieke en culturele projecten kunnen uitvoeren zonder te moeten vrezen voor willekeurige arrestaties, folteringen en executies, waar zouden wij de wapens dan nog voor nodig hebben? In dat geval zouden wij ontwapenen en enkel ons politiek en sociaal werk voortzetten.

Met deze brief heb ik getracht de doelen en dynamieken achter de laatste Iraanse militaire aanvallen op de Koerden duidelijk te maken. Ik beschouw een internationaal initiatief en inspanningen om de recente agressie tegen de Koerden en de Iraakse territoriale integriteit te voorkomen als hoogst noodzakelijk aangezien het gaat om een bezetting en een serieuze schending van het internationale recht. Ik zou dankbaar zijn en de Koerden zouden het zeer waarderen mochten de Duitse autoriteiten stappen ondernemen in deze richting.

De Iraanse minister voor Buitenlandse Zaken heeft de Duitse autoriteiten verzocht om mij te veroordelen. Ook heeft de woordvoerder van het Iraanse Mensenrechtencommitee gevraagd om mijn uitlevering aan Iran. Bij deze verklaar ik mijn bereidheid om berecht te worden voor het Internationale Strafhof samen met de Iraanse autoriteiten.

Hoogachtend

Rahman Haji Ahmadi
Secretaris-Generaal van de Free Life Party of Kurdistan (PJAK) 28/07/2011

Syrië op kantelpunt

- Thomas Detombe -

President Assad klampt zich vast aan de macht. Voorlopig slaagt hij er nog in de opstanden in zijn land neer te slaan. Toch groeit de oppositie tegen zijn regime dag na dag. In de Syrische hoofdstad Damascus hangt een soort van prerevolutionaire sfeer. Oppositieleden sturen er vanuit cafés en vanop hun laptops de landelijke opstanden aan. De Koerdische oppositie houdt zich ondertussen relatief kalm. Zij willen vooral 6 fundamentele eisen ingewilligd zien.

Sinds het begin van de opstanden, nu ongeveer vier maanden geleden, vielen al 1.500 doden. Elke extra dode zorgt geeft de straatprotesten nieuwe brandstof. Ook de verslechterende economische toestand in het land wakkert de opstanden aan. Levensmiddelen zijn in enkele maanden tijd fors duurder geworden, en dat treft een groot deel van de armere bevolking. De laatste steunbasis van Assad dreigt hiermee te verdwijnen. De hoofdstad Damascus verkeerde tot voor kort in een staat van ontkenning en verwarring. Naarmate de situatie in het land verslechtert, gaan verwarring en angst echter over ontkenning in polarisatie. Syrië staat op een kantelpunt.

Dat de Assad- clan Syrië decennialang runde als was het hun persoonlijk bezit, en hun persistente weigerachtigheid ten opzichte van gevraagde hervormingen, dragen ongetwijfeld bij tot de opgehitste gevoelens van vandaag. Een groeiende groep mensen ziet voor Syrië een toekomst zonder Assad weggelegd.

Oproep tot nationale dialoog brengt geen soelaas

Eind juni kondigde Assad nochtans een grote speech aan, waarin hij een baanbrekend hervormingsplan voor het land zou presenteren. In die speech kon hij het echter niet nalaten de betogers opnieuw te beschimpen. De afgelopen maanden had hij de betogers al 'vandalen', 'saboteurs' en 'extremisten' genoemd. In zijn meest recente speech omschreef hij hen als 'ziektekiemen', en bestempelde hij de opstanden als een grote 'samenzwering', opgezet door 'buitenlandse vijanden'. Toch liet hij ook ruimte voor enige zelfkritiek. Hij erkende de 'zwaktes van het regime' en beloofde daar iets aan te doen via een 'nationale dialoog'. Die dialoog zou dan tot een democratische meerpartijenstelsel moeten leiden. Op een van de belangrijkste eisen van het misnoegde volk ging Assad nauwelijks in. Op de vraag om de legereenheden, overal aanwezig in het land, terug te roepen naar hun kazernes, sprak hij enkel de vage wens uit 'dat hij ze graag opnieuw naar hun bases zou zien gaan'. Niets meer.

Assads woorden waren nog niet koud of in 19 verschillende steden in het land kwamen furieuze mensenmassa 's op straat, kwaad om de neerbuigende toon van zijn speech, en geschokt door de droomwereld waarin Assad zich scheen te bevinden. Met zijn speech bewees Assad nogmaals dat hij niet in staat is Syrië door dit belangrijke moment te loodsen. Hij leeft in een staat van ontkenning.

Zes Koerdische eisen

De voornaamste Koerdische oppositiegroepen kwam intussen samen in Tripoli om hun positie te bepalen en na te denken over de vraag hoe ze eendrachtig kunnen optreden. Na hun vergadering kwamen ze naar buiten met 6 eisen:

1. Vrijlating van alle politieke gevangenen
2. Kans om vrij te kunnen werken in het land
3. Noodwet moet opgeheven worden
4. Vrijheid van expressie
5. Een nieuwe grondwet, met meer democratische rechten, is noodzakelijk.
6. De staat moet de Koerden in de grensstreek respecteren

Het zijn fundamentele eisen, waarop de Koerdische oppositie niet zal toegeven. Over hoe ze gerealiseerd moeten worden, heerst vooralsnog onduidelijkheid. Sommigen pleiten ervoor Assad's beloftes af te wachten; misschien wil hij effectief toegevingen doen. Anderen zien hier geen heil in, en willen de nationale protesten blijven ondersteunen. In algemene zin is het zo dat voor de Koerden vooral het doel telt –de 6 eisen ingewilligd zien – en niet per se de methode. Het is dus van minder belang hoe of met steun van wie de hervormingen er komen, zolang ze er maar komen.

Point of no return bereikt

Voor de grote oppositiebewegingen in het land bestaat er echter geen twijfel meer: het *point of no return* is bereikt. Hervormingen zijn voor hen niet mogelijk zolang Assad in het zadel blijft. Zijn immer vage beloftes op een betere toekomst en zijn (schijn)oproep tot dialoog hebben de furie bij de man in de straat definitief losgeweekt. Er lijkt geen weg meer terug.

Bronnen: *The national monologue (The Guardian), An uprising, not a revolution (The Guardian), After 41 years, Syria begins to imagine a future without Assad in Charge (The Guardian), Vergadering Interparlementaire werkgroep Koerden, 28 juni.*

De Islam, vriend of vijand van het Turkse regime?

- Drs. Hugo Van Rompaey, eresenator -

Bij de jongste parlementsverkiezingen in Turkije heeft premier Erdogan een sterk resultaat neergezet, maar onvoldoende om in de nabije toekomst de grondwet naar hartelust te hervormen of er een puur moslimdocument van te maken.
Erdogan is een notoire islamiet. Zijn vrouw verschijnt in het openbaar steeds met hoofddoek en in perfecte islamitische kledij. Hoe kan dit binnen het in principe streng gesecculariseerde Turkse regime? Een en ander vraagt om verduidelijking.

Staatsnationalisme is troef in Turkije

In 1924 heeft de stichter van de Turkse republiek, Mustafa Kemâl Atatürk, de staatsnationalistische punten op de "i" gezet. Vanaf toen is het staatsnationalisme troef in Turkije.
Nationalisme is een term die nu eens betrekking heeft op staatsnationalisme, dan weer op volksnationalisme. Professor A. Van de Putte (KUL) noemt dit het "kameleon karakter" van het nationalisme. Maar het staatsnationalisme draagt in zich toch wel eigen kenmerken. Hieraan is, volgens een aantal auteurs, een imperialistische wil tot domineren niet vreemd, evenals oorlogszuchtige agressie en expansie, racisme en uitsluiting, autoritarisme en rechts radicalisme en een blind verdwaasde cultus van het eigene.
Als men de kenmerken van het staatsnationalisme verder wil ontleden, zal men ondermeer rekening houden met de psychologie, de politiek, het geografische en de linguïstische en culturele waarden. Betreffende de psychologie van de politiek kan men er niet naast kijken dat het moderne staatsnationalisme er blijk van geeft, zelfs op wereldvlak, de touwtjes in handen te willen nemen, in functie van macht en rijkdom. Voor sommige landen is het staatsnationalisme zonder meer de norm. Volgens A. Cobban is Turkije het meest sprekende voorbeeld hiervan (*The Nation State and National Self-Determination*, New York, 1969, p. 230).
Voor zover het staatsnationalisme politiek de touwtjes in handen wil houden, kunnen etnische minderheden gedoogd worden en enige ruimte krijgen binnen hun gemeenschap, maar zijn politiek kan ook gericht zijn op harde onderdrukking. Van dit laatste is helaas Turkije weerom het voorbeeld. Dit wordt bevestigd door duizenden getuigenissen en door ons eigen doctoraatsonderzoek.
Het staatsnationalisme heeft ook een geografische component. Het is onaanvaardbaar dat deze verbonden zou worden met de verwerpelijke bodem-en-bloedideologie. Maar deze component is voor het Turkse staatsnationalisme hoe dan ook een essentieel punt. Geen morzel grond zal van Turkije afgenomen worden.
In de vakliteratuur wordt verder vastgesteld dat cultuur en taal dan weer eerder in het volksnationalisme zouden fungeren als belangrijke werkfactoren. Doch ook het staatsnationalisme is niet ongevoelig voor cultuur en taal. Deze elementen kunnen binnen de staat haast artificieel, in elk geval politiek, gepromoveerd worden tot eenmakende factoren.
Hoe dan ook, het is nu belangrijk te onderzoeken hoe het staatsnationalisme zich verhoudt tot het volksnationalisme. Voor een sprekend voorbeeld moeten we daarvoor andermaal naar Turkije.

Het Turkse staatsnationalisme hakt in op het Koerdische volksnationalisme

Men beschouwt in de literatuur het volksnationalisme als een zo algemeen en overheersend fenomeen dat er ook algemene oorzaken moeten kunnen blootgelegd worden, oorzaken die diep verweven zijn met het leven van de gemeenschappen. Daarmee is de overtuiging verbonden dat men ook de factoren moet kunnen detecteren die aanleiding hebben gegeven tot de vorming en de duurzaamheid van de etnische identiteit.
Onder meer E. Kedourie deed onderzoek naar het mogelijk diep ingeworteld zijn van het volksnationalisme. Hij schrijft: "*Many writers have sought to probe deeply into human history in order to discover the "factors" leading to the formation and persistence of what is called ethnic identity. This identity is held to be something basic, solid, durable, something which long precedes the appearance of nationalist doctrine and nationalist movements*"
(*Nationalism,* Oxford, 1994 (vierde editie), p. 141).
Op zoek gaan naar de dieper liggende determinanten van het volksnationalisme kan niet door, in de lijn van het door de Verlichting geïnspireerde individualistische en modernistische denken, het nationalisme te reduceren tot "verbeelding", "mythe", "subjectivisme" of "irrationele gehechtheid aan de ascriptie tot een groepsidentiteit". Deze kenmerken zijn weliswaar niet vreemd aan het nationalisme, maar er is meer aan de orde. In plaats van te spreken over "kenmerken", spreken we beter over "werkfactoren". Deze term werd in 1995 geïntroduceerd door de Duitse historicus en filosoof H. Schilling. Ze werden het meest volledig en gestructureerd beschreven door de Angelsaksische socioloog F. Barth (*Ethnic Groups and Boundaries: the Social Organisation of Cultural Difference,* Illinois, 1998). Op basis van ons onderzoek willen we deze reeks van acht uitbreiden tot dertien. Schematisch wordt hierna weergegeven hoe het Turkse staatsnationalisme wreed inhakt op het Koerdische volksnationalisme.

Fredrik Barth		Koerden in Turkije	Turkse regime
1.	Overleving	Onderdrukt, vrijheidsstrijd, vlucht naar diaspora	Militaire ingrijpen, deportaties, repressie, anti-Koerdische verdragen
2.	Fundamentele culturele waarden	Gebruiken, tradities, literatuur, muziek, kunst	Cerebrale, politieke en diplomatieke constructies
3.	Communicatie en interactie	Culturele en wetenschappelijke uitwisseling Koerdische TV- en radioprogramma's	Promotie monocultuur
4.	(H)erkenning	Koerdische feit genegeerd	Turkije: één land, één volk, één cultuur, één taal
5.	Culturele eenheid	Koerdische culturele eenheid in Turkije en in de diaspora	Monocultuur Expressie van Koerdische cultuur en identiteit beschouwd als terrorisme
6.	Een type van sociale organisatie	Hechte familie- en stamrelaties	Seculier staatsmodel
7.	Specifieke grenzen	Etnische grenzen	Staatsgrenzen
8.	Onderlinge afhankelijkheid	Strijd voor separatisme vervangen door strijd voor sociale, culturele, politieke en identiteitsrechten	Geen etnodiversiteit, assimilatie
9.	Religie	Moslims, yezidies, christenen en atheïsten	Seculiere staat, moslims misbruikt door staatsnationalisme
10.	Taal	Het Koerdisch is een authentieke taal, behorende tot de Indo-Europese taalfamilie	Het Turks is een authentieke taal, behorende tot de Oeral-Altaïsche taalfamilie
11.	Geweld	De Koerden hebben geweld ingeschakeld in functie van de verdediging van hun volksnationalistische belangen, maar ook zesmaal wapenstilstand aangeboden	Turkije negeert het Koerdische feit en legt met geweld het staatsnationalisme op
12.	Grondgebondenheid	De Koerden het grootste volk in de wereld zonder land	Land en grenzen onaantastbaar
13.	Genetische determinatie	Te beperkt genetisch onderzoek aan de universiteit van Almaty (Kazakstan); van het Planckinstituut (Duitsland), het signaal dat de genetica niet determinerend is; alle 13 werkfactoren spelen een rol	Etnische diversiteit ontkend

Als een octopus versmacht het Turkse staatsnationalisme niet alleen het Koerdische volk, maar iedere vorm van multiculturaliteit, multi-etniciteit en multilinguïsme. Vraag is dan welke ruimte er is voor religie.

Het Turkse staatsnationalisme "gebruikt" de islam

Kemâl Atatürk koos in 1924 voor een strenge secularisatie, dit wil zeggen een strikte scheiding tussen kerk en staat. Atheïsme was troef bij de politieke en militaire leiders. In alle omstandigheden moesten invloeden van religie bestreden worden. Hierover zou het regime van belangrijke politici en militairen waken. En toch lukte de octopus van het staatsnationalisme er niet in de islam de pas af te snijden voor politieke deelname.
Het moet de Turkse atheïsten ontgaan zijn dat religie een belangrijke betekenis heeft voor de mens. De antropologie leert ons dat sommige prehistorici ervan uitgaan dat de zin tot religieuze beleving samen met het taalvermogen ontstaan zou zijn rond 65.000 jaar voor onze tijdrekening. Religie is samen met het taalvermogen een bij uitstek menselijk kenmerk. Overigens zijn van de zeven miljard aardbewoners er zes miljard geïnteresseerd in religie. Van dit sociologische feit vindt men ook een afstraling in Turkije.
Zonder politieke propaganda te willen voeren voor de islam mag men toch aandacht hebben voor de gekende vredesstelling van de islam (zie de Koran, Soera 49, 10): "*En als twee groepen van de gelovigen met elkaar strijden,*
Sticht dan vrede tussen hen.
En als een van beide
Zich onrechtmatig
Tegenover de andere gedraagt
Strijdt dan tegen die groep
Die zich onrechtmatig gedraagt,
Totdat zij zich weer
Aan Gods bevel houdt".
Dit is geen politieke, maar een theologische stelling. De islam heeft overigens na de dood van Mohammed (632) serieus met geweld moeten afrekenen. De interne strijd was vooral een aangelegenheid van de soennieten, die de opvolgingslijn wilden volgen van de officiële kaliefen, en van de sjiieten, die kozen voor de lijn van Ali, de schoonzoon van Mohammed. Maar ook de externe expansie vanaf de zevende eeuw is gepaard gegaan met veel geweld. Evenzo is het politieke geweld aan de orde tot de hedendaagse tijd, al of niet onder de leiding van wreedaardige dictators. De theologische vredesboodschap van de Koran is echter niet de grote inspiratiebron van het Turkse beleid. Sinds enkele jaren groeit in de diplomatieke wereld van het Westen het inzicht dat de elite van het Turkse staatsnationalisme in de loop van de voorbije decennia op een handige wijze de geest van het staatsnationalisme hebben opgedrongen. Ook moslims citeren in Turkije meer en meer de slogan "één land, één volk, één taal, één cultuur". Zolang deze slogan klinkt zal het regime er zich voor behoeden de moslims te verdrukken zoals de etnische minderheden. Het ziet er naar uit dat de moslims, die vijand waren voor het seculiere regime, de vriend zijn geworden van het staatsnationalisme.

Wat als de kinderen geen kinderen zijn? De Koerdische kinderrevolutie in Turkije

- Nina Henkens en Haydar Darici -

"Ik had niet in de gevangenis mogen zitten op die leeftijd. Dat kan toch niet wettelijk zijn, je moet je voorstellen dat er geen bewijs was en je niet mag stemmen voor je achttien bent. Als je niet mag stemmen wil dat zeggen dat je nog niet zelf kan nadenken, als je niet zelf kan nadenken hebben ze ook het recht niet om je in de gevangenis te steken."

Nu de zomervakantie begonnen is spelen de kinderen van mijn appartementsgebouw in Diyarbakir de hele dag samen op straat. Over twee dagen vinden de parlementsverkiezingen plaats. Kleurrijke bussen, van waaruit de verkiezingsmuziek op een ongelooflijk volume de straat opschrikt, passeren verschillende keren per dag. Ondertussen maken de straaljagers en helicopters die over onze hoofden vliegen, op weg naar de volgende militaire actie tegen de PKK, het onmogelijk om een normaal gesprek te voeren.

De kinderen schenken geen aandacht aan de vliegtuigen boven hun hoofd maar weten perfect welke verkiezingsbussen ze moeten toejuichen en welke ze moeten naroepen. Als de AKP-bus (de islamitisch-conservatieve partij van de huidige Eerste Minister Erdogan) voorbijrijd roepen de kinderen ‹Erdogan Moordenaar!›. Als de groen-geel-rode bus van de pro-Koerdische BDP passeert steken de kinderen hun handen omhoog en vormen het V-teken. ‹Biji Serok Apo!› ‹Leve onze leider Abdullah Öcalan›.

Het grootste deel van de manifestanten in Turks Koerdisch bestaat uit kinderen en jongeren.

De kinderen van mijn buren zijn middenklasse-kinderen. Ze gaan naar school en spelen. Ik vraag mij af of ze, zoals de kinderen van Baglar en Suriçi, twee wijken in Diyarbakir die bewoond worden door oorlogsvluchtelingen van het platteland en waar de armoede het hoogst is, ook deelnemen aan de bijna dagelijkse protesten tegen de politie. De kinderen van Baglar en Suriçi gaan de straten af om zakdoekjes te verkopen, afval te verzamelen of autoruiten te wassen te midden van het moordende stadsverkeer. De kinderen die de straat opgaan om te werken in plaats van te spelen zijn berekend en nors. Ze weten hoe ze moeten onderhandelen over de prijs van hun koopwaar en hebben geen zin in grapjes. Weigeren om zakdoeken of kauwgom te kopen wordt niet in dank afgenomen, zeker ‹s avonds, wanneer de vermoeidheid en de ergernis af te lezen is van de gezichten van de verkopertjes.

Sinds 2000 spelen deze 'onderklasse'-migrantenkinderen de hoofdrol in een reeks druk besproken en zeer gewelddadige protesten. In 2006 namen kinderen en jongeren Diyarbakir in gedurende twee dagen. Het was niets minder dan een revolte. Naar aanleiding van het gerucht dat de Turkse veiligheidsdiensten Koerdische guerilla's vermoord hadden met chemische wapens begonnen tienduizenden kinderen een straatgevecht met het leger. De pers berichtte over het ongelooflijke voorval waarbij de Koerdische burgemeester vroeg om onderhandelingen op te starten met de leiders van de straatgevechten. Een dertienjarige jongen ver-

klaarde zichzelf woordvoerder en zag onmiddellijk af van eender welke vorm van onderhandeling: ze zouden vechten tot de dood. Zo gebeurde het ook. Het Turkse leger doodde tien kinderen in twee dagen. Zelfs het Koerdische en Turkse publiek konden de motieven en onbevreesdheid van deze kinderen niet begrijpen. De Turkse media schilderden hen af als de onschuldige slachtoffertjes van de PKK. Toch waren het de kinderen die bestraft werden toen de Anti Terreur Wet in 2006 aangepast werd zodat jongeren ouder dan 15 berecht konden worden als volwassenen.

Waarom zetten deze kinderen hun leven op het spel? En waarom lijken hun ouders niet in staat om hen te beschermen en thuis te houden? De antwoorden op deze vragen liggen verscholen in de sloppenwijken in Koerdische en Turkse steden waar verarmde Koerden hun heil zochten tijdens het gewapende conflict.

Haydar Darici is antropoloog en groeide zelf op in een Koerdische sloppenwijk in Adana, een grote stad in het zuiden van Turkije. Zijn volledige Koerdische buurt werd tot het midden van de jaren '90 gecontroleerd door de PKK en veranderde nadien regelmatig in een slagveld voor politie en Koerdische kinderen en jongeren. Dit werd het onderwerp van zijn eindwerk 'Violence and Freedom: the Politics of Kurdish Children and Youth in Urban Space'. Zijn studie over de politisering van Koerdische kinderen is de eerste tot op vandaag. Volgens Haydar zijn de gedwongen migratie, die de structuren binnen Koerdische gezinnen grondig dooreen schudde en het collectieve geheugen vulde met gruwelijke herinneringen, en het aanhoudende politiegeweld in stedelijke gebieden de belangrijkste verklaringen voor het gewelddadige gedrag van Koerdische kinderen. De verhalen van de kinderen die meewerkten aan het onderzoek klinken luider dan eender welk mensenrechtenrapport en maken één ding zeer duidelijk: als kinderen gedwongen worden om te leven als volwassenen en behandeld worden als volwassenen moet er op z'n minst naar hen geluisterd worden.

HD: " Omwille van hun economische situatie en de oorlog werden miljoenen Koerdische dorpelingen verplicht om in de stad te gaan wonen. Vooral de rol van de vaders is hierdoor drastisch veranderd. In de dorpen waren zij de patriarchen die de families onderhielden, maar in de stad is het voor hen vaak onmogelijk om een job te vinden. Ze hebben niet de juiste capaciteiten voor de stedelijke arbeidsmarkt of spreken niet genoeg Turks. Als gevolg werd de rol van de kinderen binnen het gezin veel belangrijker; ze onderhouden mee de familie door uit werken te gaan. Ze hebben vaak dezelfde verantwoordelijkheden als volwassenen. Ze zijn kinderen, maar leven het leven van volwassenen. Tegelijkertijd is er niemand die de moeite doet om naar hen te luisteren.

NH: Hoe speelt de gedwongen migratie een rol in de politisering van de kinderen? De meeste kinderen die deelnemen aan de protesten hebben de migratie toch niet zelf meegemaakt?

HD: " Toen ik de kinderen en jongeren interviewde merkte ik dat de verhalen over de gruwelijkheden wijd verspreid zijn onder de Koerden in onze wijk. Dat betekent dat de kinderen die in die periode nog niet geboren waren toch opgroeiden met die verhalen. Ze vertellen de verhalen alsof ze ze persoonlijk meegemaakt hebben. Het lijkt mij dat het doorvertellen van deze verhalen uitgemond is in een collectief geheugen dat één van de dynamieken is achter de politisering van deze kinderen. Maar dat wil niet zeggen dat kinderen deelnemen aan protesten tegen de politie omdat ze herinneringen hebben aan staatsgeweld, het is eerder een manier om hun gewelddadige gedrag te legitimeren. De verhalen over expliciet staatsgeweld zijn voor hen meer uitspreekbaar en bespreekbaar dan de verhalen over het geweld dat zij elke dag moeten ondergaan in de stad, zoals armoede, uitsluiting en discriminatie. Ik geloof dat de politisering en radicalisering van de kinderen een reactie is op hun ondraaglijke levensomstandigheden.

NH: In je eindwerk stel je dat deze kinderen een zeer krachtig en radicaal onderdeel vormen van de Koerdische beweging. Hoe eisen de kinderen hun rol op binnen de beweging?

HD: " Ik denk dat op dit moment vooral kinderen en jongeren de meeste opofferingen maken in de strijd. Het zijn vooral zij die blootgesteld worden aan politiegeweld. Tijdens mijn gesprekken zag ik dat de kinderen zelfs meer 'extreme' posities innemen dan de PKK. De kinderen verwijten de oudere generatie dat ze niet politiek genoeg zijn. Tegelijkertijd bieden partijen zoals de BDP hen geen platform aan om mee te denken en te praten.

Kinderen hebben het gevoel dat ze alleen staan in hun strijd tegen de staat. Ze vinden dat volwassenen niet strijdvaardig genoeg zijn. Na 2000 brak een periode van betrekkelijke rust en stabiliteit aan toen de PKK-rebellen zich na de gevangenname van Abdullah Öcalan terugtrokken in de Irakese bergen. Op dat moment onstond er ook een relatief sterke pro-Koerdische politieke beweging in Turkije. Toch werd de gewapende strijd eigenlijk voortgezet door kinderen op straat. In die zin kunnen we praten van een kinderrevolutie. Deze kinderen zien hun ouders als zwakke, vernederde mensen die niet in staat zijn politieke problemen of hun eigen problemen op te lossen. De jongere generatie heeft ook letterlijk en figuurlijk meer ruimte om hun strijd uit te vechten. In de dorpen was het doden of gedood worden.

Bovenop de gedeelde herinneringen over de vlucht van het platteland van de stad groeien deze kinderen, zelfs in het Westen van Turkije, op in omstandigheden die niet veel beter dan zijn dan de omstandigheden tijdens de oorlog. In de buurt waar ik mijn studie uitvoerde is politiegeweld – en intimidatie een dagelijkse realiteit. Ook de school en de familie zijn plaatsen waar de kinderen letterlijk moeten vechten voor hun plaats."

NH: In de Turkse media wordt vaak beweert dat de kinderen betaald worden door de PKK of de BDP om deel te nemen aan de betogingen. Hebt u deze verhalen ook gehoord tijdens uw veldwerk?

HD: "Ja die verhalen hoorde ik regelmatig. Kinderen zelf volgen dat debat ook in de media. Daarom vertelden ze mij regelmatig dat niemand hen dwingt of betaald om mee te doen, ook al heb ik er nooit specifiek naar gevraagd."

"De politie kan op elk moment je identiteitskaart vragen zonder reden, vragen of je een politiek verleden hebt, of je ervoor in de gevangenis hebt gezeten. Ze vragen dan door of je misleid werd en verwachten van ons dat we toegeven dat we misleid werden om die dingen te doen. 'Ze hebben je betaald om dat te doen' zeggen ze, maar dat zijn allemaal leugens. Het gebeurt wel dat kinderen voor de rechter komen en verklaren dat ze het voor geld deden maar het is niet waar, het is een gevolg van de druk die de politie uitoefent."

NH: Gelooft u dat er een kinderrevolutie op het spel staat? Wat zal de toekomst brengen volgens u?

HD: "Ik ben ervan overtuigd dat er een groeiende spanning is tussen de verschillende generaties in de Koerdische gemeenschap. De spanning speelt zich af tussen ouders die opgroeiden op het platteland en hun kinderen die geboren werden in de grootsteden. We mogen ook niet vergeten dat er heel veel veranderd is sinds de jaren '90 en de Koerdische kwestie meer en meer openlijk besproken wordt. Er zijn verschillende redenen voor de grote verschillen tussen de generaties maar een van de belangrijkste is dat kinderen geloven dat hun ouders bang zijn van de Turkse staat en zich erg onderdanig opstellen. Kinderen zien dat volwassenen meestal niet deelnemen aan de straatprotesten maar enkel opdagen voor de relatief veilige massabijeenkomsten zoals Newroz (Koerdische nieuwjaarvieringen). Ze zien zichzelf als de erfgenamen van de strijd en de normen en waarden van de PKK. Ze zeggen dat volwassenen geen oprechte en eerlijke politiek voeren maar dat het voor hen een spel is en een manier om werk te vinden. Ik besefte ook dat de wijk die ik bestudeerde zoals vele andere gerund wordt door kinderen en dat de kinderen daar de belangrijkste politieke actoren zijn. Daarom geloof ik dat de toekomst van de Koerdische beweging sterk afhangt van de generatiestrijd die op dit moment speelt. We kunnen nu niet zeggen wat er in de toekomst zal gebeuren maar het is duidelijk dat kinderen sterker worden binnen de beweging en de spanning tussen de generaties stijgt.

Democratie in Turkije?

- Ahmet Dere -

Op 12 juni hield Turkije parlementsverkiezingen. De AKP haalde 50% van de stemmen, goed voor een derde verkiezingsoverwinning op rij. Dat zorgt ervoor dat de partij in het zadel blijft tot minstens 2015. De belangrijkste, centrumlinkse, oppositiepartij, de republikeinse volkspartij (CHP), haalde 135 parlementszetels binnen, goed voor 25,9% van de stemmen. Daarna volgde de nationalistische partij (MHP) met 53 zetels (13%) en de Koerdische BDP met 36 zetels (6,3%).

Ondanks het feit dat AKP 50% van de stemmen haalde, zag het haar zetelaantal in het parlement toch dalen van 337 naar 326 zitjes. In haar verkiezingscampagne beloofde AKP de Turkse grondwet te veranderen. Het verkiezingsresultaat van 12 juni laat echter niet toe dat de partij dit op haar eentje kan doen. Een grondwetsverandering vraagt immers een parlementaire tweederde meerderheid. Dat haalde Erdogan niet. De AKP zal dus moeten onderhandelen met de oppositie. Dat lijkt niet evident. De AKP toont zich immers niet bepaald bereid om te dialogeren met de oppositiepartijen. Die realiteit staat haaks op de eerste boodschappen van Recep Tayyip Erdogan. Daarin verklaarde hij dat hij 'de deur naar de oppositie niet sluit' en dat hij dus naar de oppositie zou stappen.

Hatip Dicle beroofd van zijn zetel

De Turkse staat en haar instituties werpen op alle mogelijke manieren obstakels op tegen de wil van het Koerdische volk. Zo weigerde de Hoge Verkiezingsraad in Turkije Hatip Dicle zijn parlementszetel toe te kennen, ondanks de 85.000 stemmen die hij haalde. Die beslissing gaat regelrecht in tegen de democratische wil van de Koerdische kiezers in Diyarbakir. Daarnaast weigerden enkele door de regering beïnvloedde tribunalen vijf Koerdische gekozenen en nog drie anderen (twee van de CHP, één van de MHP) vrij te laten uit de gevangenis. Dit ondanks het feit dat de Turkse wet personen in hechtenis de mogelijkheid geeft zich verkiesbaar te stellen, én ondanks de immuniteit die kandidaten wettelijk gezien ontvangen eens ze verkozen zijn. Momenteel weert men dus 9 nieuw gekozenen uit het Turkse nationale parlement.
Hatip Dicle, 57 jaar, veroverde in 1991 een zetel in het Turkse parlement. Hij was daarmee een van de eerste verkozen Koerden, en verdedigde openlijk de democratische rechten van het Koerdische volk. Vandaag maakt hij als onafhankelijke deel uit van een 36- koppige fractie en wordt hij gesteund door de BDP. In 1994 werd Dicle gearresteerd, na het verbod op zijn partij. Tot 2004 zat hij in de cel. In 2010 kwam hij opnieuw in de gevangenis terecht, omwille van zijn ideeën die een oplossing voor de Koerdische Kwestie voorstonden.
Ook na de verkiezing van 12 juni, blijft de Koerdische Kwestie het hart van de Turkse politiek beheersen. Als de staat er niet in slaagt vooruitgang te boeken in de richting van een oplossing voor de Koerdische Kwestie, en in het bijzonder een oplossing voor de gekozenen in hechtenis, riskeert men een totale oorlog.

Ondanks 50% van de stemmen, is de AKP verplicht te zoeken naar consensus.

In de eerste plaats is het belangrijk te benadrukken dat, als de AKP stabiliteit wil, ze rekenschap zal moeten afleggen en nooit mag vergeten dat de andere 50% van het electoraat níet op haar stemde. Bovendien slaagde Erdogan er niet in een tweederde meerderheid te bekomen. Die tweederde meerderheid is nodig wil men de grondwet via parlementaire weg veranderen. Hoewel de AKP meer stemmen haalde dan tijdens de vorige verkiezingen, kon ze dit niet omzetten in extra zetels.
De Turkse eerste minister, Reccep Tayyip Erdogan had zijn kiezers gevraagd hem aan 367 zetels (tweederde meerderheid) te helpen, om zo te voorkomen dat men zijn toevlucht zou nemen tot een referendum over de grondwet. Van op de hoofdzetel van zijn partij verklaarde Erdogan op de verkiezingsavond: "Onze mensen vroegen ons een nieuwe grondwet. Ze vragen ons die grondwet te op te stellen via de weg van consensus en onderhandelingen. We nemen ons aldus voor over die nieuwe grondwet te discussiëren met de oppositiepartijen, met de middenveldorganisaties en met de universiteiten." De realiteit van de negen gekozenen in verlengde hechtenis, doet echter twijfelen aan Erdogan's woorden.
Toch zou BDP- steun, als men naar een nieuwe grondwet wil, wel eens cruciaal kunnen zijn. De vraag is alleen wat de BDP in ruil voor haar steun zal krijgen? Zal de BDP enkele voorwaarden kunnen stellen? De verkozen vertegenwoordigers van het Koerdische volk zijn immers van mening dat de Koerden een apart deel uitmaken van de Turkse natie, en dat dit moet leiden tot een eigen democratische autonomie.

BDP beslist tot parlementsboycot

Als protest tegen de beslissing om Hatip Dicle uit het parlement te weren en om 5 andere Koerdische verkozenen in hechtenis te houden, beslisten de gekozenen, in zelfstandige naam, het nationaal parlement te boycotten. Zolang de regering niets onderneemt tegen het onrecht dat Dicle en andere gekozenen treft, en zolang de regering geen mogelijkheden biedt tot een resolutie die de weg moet vrijmaken voor een democratische politiek, zal de BDP niet zetelen in het parlement, zo verklaarde de partij.
De voornaamste Koerdische politieke kracht in Turkije, de partij voor vrede en democratie (BDP), kwam óók als overwinnaar uit de parlementsverkiezingen. Haar onafhankelijke kandidaten, ondersteund door de BDP zelf, HAK, PAR, KADEP en links Turkije haalden 6.3% van de stemmen, of 36 parlementszetels binnen. Als men een oplossing vindt voor de geweerde 6 Koerdische gekozenen, kan BDP een cruciale rol opnemen in het parlement. Dan wil de partij zich inzetten voor de verdere democratisering van het land.

Koerden vieren feest na de BDP-verkiezingsoverwinning in Diyarbakir op 12 juni.

Het KCK proces in Diyarbakir: interview met Firat Anli en Hatip Dicle

- H. Langenberg, R.Vleugel, D.Gurses -

Sinds het begin van het massaproces in Diyarbakir tegen 152 Koerdische verdachten,waaronder (ex)-parlementariërs, burgemeesters en advocaten, volgen drie Nederlandse advocaten* het zogenoemde KCK proces in Diyarbakir op de voet. Tijdens de 24ste zitting staan in totaal 152 mensen als verdachte terecht bij de rechtbank, de 6de Meervoudige Kamer in Zware Stafzaken in Diyarbakir. 104 verdachten zitten nu al ruim twee jaar in voorarrest.

We reizen voor de derde keer af naar Diyarbakir om als advocaat waarnemers het massaproces tegen 152 Koerden bij te wonen. Tijdens deze 24ste zittingsdag op 2 augustus jongstleden van het zogenoemde KCK proces in Diyarbakir weten we dat de verdediging uit protest niet aanwezig zal zijn. Na een korte wandeling in een temperatuur die zijn weerga niet kent, komen we aan bij het gerechtsgebouw en worden we door een Turkse collega door de opnieuw strenge beveiliging geloodst. Het proces zal volgens planning om 10.00 uur beginnen. In het gerechtsgebouw is het een verademing dat de airco functioneert en ook het gebouw in vergelijking met de vorige keer (april) enorm is opgeknapt. Bij de advocatenkamer is wel het nodige te doen maar we weten op voorhand dat de verdediging niet ter zitting zal verschijnen. De advocaten van de verdediging hebben afgesproken dat zij tijdens de zitting, tegen de gang van zaken sinds het begin van het proces in oktober 2010, buiten het gerechtsgebouw een protestbijeenkomst zullen houden. De voorzitter van de rechtbank start een uur later dan gepland, om 11.00 uur de zitting. Onze collega's buiten het gerechtsgebouw zijn bijeen onder de warme zon en een temperatuur van 52 graden in het middaguur.

Hatip Dicle: Koerdisch verkozene in de gevangenis.

Na de opening begint de voorzitter met het opnoemen van de namen van de 6 aanwezige verdachten, met de constatering dat er in tegenstelling tot de vorige zittingen geen advocaten in de zaal aanwezig zijn. De voorzitter weet niet waarom. Ook is er de mededeling dat er een brief is binnen gekomen van de Orde van Diyarbakir.

Van belang is te weten dat voor de zitting van vandaag de Rechtbank een oproep aan de piketcentrale heeft verstuurd om aan de (KCK) verdachten een aan te stellen. Zes advocaten die zo'n oproep kregen om de verdediging op zich te nemen van een of meerdere verdachten, hebben er niet op gereageerd.

Toen in april de advocaten hadden aangekondigd de verdediging niet naar behoren te kunnen uitvoeren en daarom de volgende zitting niet zouden verschijnen, heeft de Rechtbank deze piketoproep gedaan. Hoewel binnen de Orde was afgesproken dat 'nieuwe' piketadvocaten de verdediging niet op zich zouden nemen, liep dit door de actie van de Rechtbank fout. Twee advocaten reageerden op de piketmelding en die namen waren bekend bij de Rechtbank. Voor de zitting was met de Orde reeds afgesproken dat ook deze twee advocaten niet zouden verschijnen.

De voorzitter gaat verder met het protocol en roept de namen van de via het piket aan de verdachten toegevoegde advocaten op en constateert dat deze niet zijn verschenen.

Hij maakt melding van het feit dat de Deken in zijn brief aan de Rechtbank meedeelt dat de in een eerdere fase optredende advocaten geen afstand van de verdediging hebben gedaan zodat er ook geen nieuwe advocaten kunnen worden toegevoegd.

De voorzitter vervolgt met de mededeling dat er een verzoek ligt van de verdachte Abdullah Demirbas (burgemeester van de deelgemeente Sur van Diyarbakir), van wie de voorlopige hechtenis is geschorst, om naar het buitenland te mogen gaan. Tijdens de zitting van een dag later, wordt beslist dat die toestemming wordt geweigerd. De voorzitter van de rechtbank meldt tevens dat er een brief is binnen gekomen van een aantal verdachten (21) die zijn overgeplaatst van Diyarbakir naar een de gevangenis in Bingöl. Zij stellen dat zij als groep willen worden behandeld en verzoeken om terugplaatsing bij de andere verdachten in Diyarbakir. "Sinds ongeveer 2,5 jaar zijn wij nu als verdachten bij uw rechtbank bekend. Een van de grondrechten van een mens, het recht om ons te verdedigen in onze eigen moedertaal, wordt ons geweigerd. Het lijkt erop alsof de taal van een volk terechtstaat in plaats van een persoon die terechtstaat. (….) Op 23 mei 2011 zijn we van de Diyarbakir gevangenis naar Bingol gevangenis verplaatst. (…)" De verdachten benadrukken in hun brief dat zij vanwege deze verplaatsing moeilijk te bereiken zijn voor zowel hun advocaten als hun families.

Daarna is het woord aan de Officier van Justitie. Hij doet een dringend verzoek aan de advocaten om alsnog te verschijnen en verzoekt daarbij de rechtbank hen te vervolgen als zij volharden in hun actie door niet te verschijnen. Tevens verzoekt hij de rechtbank om de Deken van de Orde te verplichten alsnog advocaten toe te voegen omdat dit wettelijk verplicht zou zijn. Als dat wordt geweigerd zal hij ook om strafvervolging van de Deken verzoeken. Een derde verzoek is om de voorlopige hechtenis van de verdachten te verlengen!

Er volgt een schorsing die bijna een uur duurt.

Na de heropening neemt de Voorzitter weer het woord en beveelt dat de voorlopige hechtenis (van de 104 verdachten) wordt verlengd waarbij hij opmerkt dat tegen deze beslissing bezwaar kan worden gemaakt. Hij maakt ook bekent dat de (twee bekende) piketadvocaten een sms zullen krijgen waarin zij worden verzocht om alsnog te verschijnen. Voldoen zij daaraan niet dan zullen zij worden vervolgd. Tevens geeft hij aan dat de Orde ook moet voldoen aan het verzoek om advocaten toe te wijzen en bij weigering zal ook de Deken strafvervolging kunnen verwachten.

Daarna sluit de Voorzitter en geeft hij aan dat de volgende dag het verzoek van de verdachten om naar het buitenland te mogen vertrekken zal worden behandeld en sluit de zitting.

Iedereen verlaat de zaal en na een kort gesprek met de coördinator van de Orde horen we dat wij die middag naar de gevangenis mogen gaan om enkele gevangenen onder meer Hatip Dicle en Firat Anli te spreken. We moeten daarvoor een speciale brief ophalen bij het Openbaar Ministerie.

Gevangenisbezoek

De tocht naar de gevangenis van Diyarbakir geeft aan dat de plek afgesloten is van de rest van de omgeving. Je rijdt er naar toe alsof je van de bewoonde wereld in de woestijn komt. Een hete kleine parkeerplaats en schuttersputten met bewapende militairen markeren de buitenkant van de ommuurde gevangenis. De eerste controle gaat redelijk snel. We hebben een brief van de Officier van Justitie waarin onze namen staan met de nummers van de advocatenpassen zodat de begeleider deze snel kan invullen op de formulieren die daar moeten achterblijven. Daarna gaan we over de hete desolate binnenplaats naar de volgende controle. Hier moet

eerst toestemming worden gevraagd aan de directeur voordat de bewaarders ook maar aanstalten maken om andere formaliteiten af te handelen. Het is erg druk in een grote open ruimte en er zijn 4 hokjes waar iedereen die toestemming heeft gekregen zich achter moet plaats nemen. Er wordt een foto van je gemaakt en je rechterhandpalm en je vingers worden gescand. Die resultaten worden dan gekoppeld aan een pasje met een nummer waarmee de deuren elektronisch geopend kunnen worden. Dit om te voorkomen dat eventuele gevangenen zo›n pas in handen krijgen. Nadat ongeveer 55 minuten de toestemming binnen was, mochten wij op de stoel voor de hokjes plaatsnemen. De gesprekken met de twee gevangenen mochten beginnen, in een klein ontvangsthokje. Overigens met prima stoelen die, na later bleek, door de orde van advocaten zijn gefinancierd. Achter een gesloten deur zaten de bewakers.

Firat Anli bedankt ons voor het bezoek en geeft aan dat wij de eerste buitenlandse waarnemers zijn die hem opzoeken in de gevangenis. Anli (1971) heeft rechten gestudeerd en heeft vanaf 1992 tot 2001 als advocaat gewerkt. Hij is ook burgemeester geweest van Diyarbakir centrum, Yenisehir. In deze hoedanigheid heeft hij deelgenomen aan vergaderingen in het Europees Parlement (2006) en aan andere internationale congressen.

Als advocaat werken is volgens Anli een moeilijke zaak, met name politieke zaken. De kans krijgen om op een rechtvaardige manier je clienten te verdedigen, is er niet. “Kijk wat er in dit proces gebeurd. Er bestaat noch vanuit de politie, noch vanuit de Rechtbank en het Openbaar Ministerie respect voor de advocatuur noch voor de individuele advocaat. Er is geen inzage mogelijk in dossiers. Geen enkele verzoek van de advocaten wordt gehonoreerd. En als de verdediging in deze zaak doorgegaan zouden zijn dan zouden zij de schijn van een eerlijk proces hebben opgewekt, hetgeen ze willen voorkomen.”

Op basis van welke beschuldigingen zit Anli vast, vragen we hem. Vijf jaar heeft Anli als burgemeester gewerkt in Diyarbakir. In deze hoedanigheid heeft hij volgens de aanklacht strafbare feiten gepleegd. Zo staat het in zijn tenlastelegging.

“Persverklaringen en toespraken in mijn functie als burgemeester. Op basis van deze feiten zou ik verdenking hebben gewekt dat ik steun verleende aan een terroristische organisatie.”

In zijn dorp had hij een spandoek opgehangen waarop in het Koerdisch ‘gelukkig nieuwjaar’ stond. Dit is hem tegengeworpen als politiek steun aan de PKK en dus verboden.

“Dit is een politiek proces dus verdediging in Koerdisch is geëist. De Koerdische identiteit staat ter discussie. Dit proces laat de dubbelzinnigheid van de regering zien” vertelt Anli. “Erdogan start wel een Koerdische tv zender maar in de rechtszaal mag geen Koerdisch worden gesproken. Een beetje toegeven van de zijde van de regering was genoeg geweest.”

“Kijk naar de groep van 152 mensen die zijn opgepakt en u zult begrijpen dat dit een regelrecht aanslag is op onze democratische rechten. De Premier en de Minister van Binnenlandse Zaken hebben aangestuurd op vervolging.”

“Erdogan heeft gezegd dat de Koerdische problematiek opgelost zal worden middels democratische weg. Dat hebben wij ons aangetrokken en we zijn op die manier begonnen. We zijn ons gaan organiseren, zonder wapens, in 2009. Maar dat is ons niet in dank afgenomen.”

De oplossing voor de huidige situatie in het KCK proces met betrekking tot de problematiek van de verdediging zoekt Anli in het volgende:

“Dit is een politiek proces dus de oplossing is politiek. Advocaten zullen wegblijven. Verwachting is dat het proces opnieuw zal worden uitgesteld.”

Is uw persoonlijke situatie onderhevig aan uw politieke denkbeelden, vragen wij aan Anli.

“In mijn dossier zitten geen strafbare feiten. Het maximum aan straf dat is te verwachten, heb ik reeds uitgezeten. De dubbelzinnigheid van de rechtbank is een feit”, antwoord hij.

Ons tweede bezoek is met Hatip Dicle (1954). Ook hij is net als Anli in Diyarbakir geboren. Dicle studeerde af aan de Istanbul Technische Universiteit als ingenieur bouwkundige. Sinds de jaren 70 is hij politiek actief. Begin jaren 90 werd hij verkozen als parlementariër.

Hij is voor de derde keer zijn zetel in het Turks parlement kwijtgeraakt. Zowel in 1994 als in 2007 en recent nog tijdens de laatste verkiezingen van dit jaar moest hij zijn zetel inleveren. Bij de laatste verkiezingen heeft hij als onafhankelijk kandidaat in Diyarbakir ruim 77 duizend stemmen weten te behalen.

Dicle heeft in 1994 samen met Leyla Zana, toendertijd ook parlementslid, in de gevangenis gezeten. Tien jaar heeft Dicle toen vastgezeten.

Dicle heeft grote kritiek op de Europese Unie. Toen hij in 1990 voorzitter was van de Mensenrechtenorganisatie in Diyarbakir was er volgens Dicle meer aandacht

vanuit het buitenland, nu lijkt die aandacht niet meer aanwezig te zijn. “Allerlei internationale organisaties kwamen op bezoek om te kijken of de regering woord hield. Vanaf 2008 tot nu komt er bijna niemand meer uit het buitenland om te kijken hoe de situatie werkelijk is en iedereen loopt achter Erdogan aan.”

“Waarom geloven ze (de EU) alles wat Erdogan zegt? EU-parlementsleden zouden de tenlastelegging moeten lezen zodat ze kunnen zien wat de werkelijkheid in Turkije is in tegenstelling tot wat Erdogan zegt.”

Zijn tenlastelegging heeft betrekking op zijn vice-voorzitterschap van het Democratisch Platform waaraan 850 deelnemers oftewel organisaties deelnemen. TDK heeft drie projecten op het gebied van werkloosheid, hongersnood en Koerdische problematiek in vergelijking met andere landen verwezenlijkt. “Hiervoor hebben wij congressen georganiseerd met veel succes die nu gebruikt worden als bewijs van samenwerking met de PKK.”

In de tijd van Ozal heeft Dicle de opdracht gekregen van Ozal zelf om naar het Midden Oosten af te reizen en met Ocalan te praten, dat was in 1993. Dit is uiteindelijk ook als reden gebruikt om hem vast te zetten en te veroordelen.

Hij heeft bij het Europese Hof een klacht ingediend en heeft toen een grote schadevergoeding verkregen. In de tenlastelegging staat dat dit bedrag ook gebruikt is voor de PKK.“Een absurde beschuldiging”, noemt Dicle dit.

“We zien ons als gijzelaars van de regering ten opzichte van de PKK. De toekomst hangt af van de ontwikkelingen in de onderhandelingen tussen de regering en de PKK. Onder deze omstandigheden kunnen we ongeveer 10 jaar in voorarrest blijven zonder dat het tot een veroordeling komt. Niemand zit bij de pakken neer. Voor betrokken geldt de lange termijn. Dat soort processen duren 20 tot 40 jaar.”

Dicle vergelijkt de situatie in andere landen waar ook een gewapende strijd was zoals in Zuid-Afrika, Spanje en Noord-Ierland. Meer democratie is de oplossing tegen geweld, vertelt Dicle.

“152 mensen is een klein deel van het totaal. In totaal zijn ongeveer 3.000 mensen gedurende laatste twee jaar opgepakt. Dit proces is tegenstrijdig aan de wens van alle partijen om de gewapende strijd te beëindigen. Het proces is al een jaar aan de gang en er is nog niemand vrijgelaten. Alleen enkelen zijn geschorst. Wij zijn allemaal politieke beesten. De regering moet ons de kans geven om ons te organiseren. Doe je dat niet dan komt de gewapende strijd automatisch weer om de hoek kijken. We wisten niet of de opening die de regering wilde geven echt was, vandaar dat we onze wens om in het Koerdisch onze verdediging te kunnen doen aan de orde hebben gesteld.” Dicle benadrukt dat het verdrag van Lausanne recht geeft op eigen taal in de rechtszaal. Maar de rechtbank heeft geen toestemming gegeven om een externe deskundige te laten getuigen om dit punt nader toe te lichten, legt Dicle uit.”

De volgende KCK zittingsdag is op 25 augustus aanstaande. Dan zal een uitspraak van de rechter waarschijnlijk komen op het verzoek van de officier van justitie om de zaak in een andere stad dan Diyarbakir te laten plaatsvinden. Immers tijdens de zitting op 10 augustus, de 26ste zittingsdag, heeft de officier van Justitie opmerkelijk genoeg dit verzoek ingediend.

* Mr. H. Langenberg, Mr. R. Vleugel, Mr. D. Gurses van kantoor Schoolpleinadvocaten te Utrecht/Nederland.
m.m.v. Journaliste Vijdan Yildirim

Een journalist of schrijver zijn in Koerdistan

- Ahmet Dere -

Volgens Reporters Without Borders is Turkije het 138e land van de 178 landen in de wereldranglijst van de persvrijheid. Volgens de Turkse Mensenrechtenorganisatie zitten nog steeds ten minste 45 journalisten en schrijvers in de gevangenis. Ondanks de hervormingen in het kader van de vrijheid van meningsuiting en de pers werd er geen verbetering waargenomen.

"Geen enkele media is het zwijgen opgelegd tijdens de acht jaar dat de AKP aan de macht is" verklaarde Recep Tayyip Erdogan op 18 februari op een bijeenkomst van zijn partij, ondanks de tegengestelde verklaringen van de mensenrechtenorganisaties en de pers.

Na de verklaring van de Turkse premier, bracht de Turkse Mensenrechtenorganisatie een rapport uit waarin de minister-president stevig werd tegengesproken: vijf kranten werden geschorst voor 120 dagen, een tijdschrift werd drie keer in beslag genomen en 13 nieuwssites werden geblokkeerd in Istanbul in 2010.

Volgens een ander verslag van deze vereniging werden in de eerste negen maanden van 2010 197 journalisten veroordeeld in het kader van de vrijheid van meningsuiting. Zo werden ten minste 12 kranten opgeschort, voornamelijk Koerdische kranten, en duizenden websites werden verboden tijdens dezelfde periode.

Op 24 februari werden twee Koerdische journalisten, verslaggever van het Dicle-persagentschap Vedat Yildiz en journalist Lokman Dayan van het tijdschrift Guney Dogu Ekspres, elk veroordeeld tot zeven jaar en 11 maanden in de gevangenis door de rechtbank in Diyarbakir wegens "lidmaatschap van een terroristische organisatie" en "schending van de wet op de bijeenkomsten en demonstraties." De Dicle- correspondent werd hard geslagen door de politie tijdens een demonstratie op 21 oktober 2008 ten gunste van de Koerdische leider Abdullah Öcalan. De twee journalisten werden gearresteerd door de politie terwijl ze verslag maakten van de gebeurtenissen van de demonstratie.

Op vijftien april 2011 werden twee correspondenten van het Diha-persagentschap, Kadri Kaya Altan Erdogan, gearresteerd. Sindsdien worden de twee Koerdische journalisten vastgehouden in de gevangenis van Batman. Tot op heden is het proces nog niet gestart en weten zij noch hun advocaten de reden van hun vasthouding.

De krant Azadiya Welat wordt strikt gevolgd door de autoriteiten sinds zij op regelmatige basis verschijnt in 2006. Zij werden al acht keer verboden door de Turkse rechtbanken en ten minste negen journalisten van de krant zitten momenteel in de gevangenis, waaronder twee voormalige redacteuren.

De International Press Institute (IPI) heeft zijn bezorgdheid geuit over het lot van een Koerdische journalist, de heer Vedat Kursun, die met 525 jaar gevangenisstraf bedreigd werd in Turkije. Op 13 mei 2010 werd Vedat Kursun veroordeeld tot 166 jaar gevangenis.

De Turkse justitie veroordeelde op 30 december 2010 Emine Demir, voormalig redacteur van Azadiya Welat, tot 138 jaar voor "lidmaatschap van een terroristische organisatie" en "propaganda voor de organisatie" op basis van haar artikels.

Volgens een rapport van het Platform "De vrijheid van Journalisten"(GOP) zitten momenteel 68 journalisten, waaronder 10 vrouwen, achter de tralies in Turkije. De meeste journalisten in de gevangenis zijn Koerden.

Op 9 februari 2011 werd Ozan Kilinc, eigenaar en uitgever van het enige dagblad in het Koerdisch, Azadiya Welat, bij verstek veroordeeld tot 21 jaar en drie maanden in de gevangenis en beroofd van zijn burgerlijke rechten. Tijdens de derde zitting van het proces vond de 5e divisie van Hof van Assisen in Diyarbakir hem schuldig aan «propaganda voor de PKK» en «misdaad begaan in de naam van de organisatie,» zonder dat hij zelfs lid is van de organisatie.

Kilinç was ook het laatste slachtoffer van de Anti Terreurwet N° 3713, symbool bij uitstek van de conservatieve Turkse staat. Volgens Bianet.org, een website gespecialiseerd in mensenrechtenschendingen, werden in 2009 47 personen, waaronder 22 journalisten via deze wet veroordeeld in 2009. In totaal vertegenwoordigen die veroordelingen 58 jaar gevangenisstraf en 9.740 Turkse Lira's (omgerekend ongeveer 4.640 euros) aan boetes. De hoofdredacteur van Azadiya Welat werd ook veroordeeld volgens artikel 220 van de nieuwe strafwet ('propaganda voor een organisatie met criminele intenties').

In Iran is de situatie niet anders

Sinds 04 juli 2007 wordt de Koerdische journalist en mensenrechtenactivist Mohammad Sadiq Kabudvand

vastgehouden op een onbekende locatie, mogelijk de Evin-gevangenis. Hij werd gearresteerd op 1 juli 2007 op zijn werkplek in Teheran door leden van de veiligheidstroepen in burger. Amnesty International vreest dat hij zal gemarteld worden of blootgesteld aan andere vormen van misbruik en denken dat het waarschijnlijk gaat om een gewetensgevangene, uitsluitend vastgehouden wegens het vreedzaam uitoefenen van zijn recht op vrijheid van meningsuiting en van vereniging.

Een andere Koerdische journalist, Kemal Serif, zit sinds in de gevangenis in Iran. Hij wordt van lidmaatschap van de Democratische Partij van Koerdistan en is veroordeeld tot 30 jaar gevangenis.

Adnan Hassanpour, Koerdische schrijver en journalist werd gevangen genomen en ter dood veroordeeld op 11.07.2007.

De situatie in Irak en Iraaks Koerdistan

Aanvallen tegen journalisten en willekeurige arrestaties komen zo vaak voor dat perswerk haast onmogelijk wordt in Iraaks Koerdistan.

In november 2008 werd dr. Adel Hussein, een journalist en arts, veroordeeld tot zes maanden in de gevangenis voor het schrijven van een artikel over homoseksualiteit. Hij zit zijn straf nu uit in de centrale gevangenis in Erbil. De Koerdische Journalisten Unie veroordeelde de uitspraak en heeft aan de Koerdische autoriteiten gevraagd om in te grijpen.

Op 18 april 2011 werden 12 journalisten die verslag maakten van een demonstratie in Erbil aangevallen door de politie en sommige van hen werden gearresteerd.

Ahmed Mira, redacteur en eigenaar van Lvin Magazine, bekend om zijn militante posities over persvrijheid, werd op 14 april 2011 aangevallen in Kalar, door leden van Asayesh, de veiligheidstroepen van de PUK. Op dat moment woonde hij de herdenking bij van de 23e verjaardag van de Anfal- campagne, waarbij de Koerden massaal vermoord werden door het regime van Saddam Hoessein.

De situatie in Syrië is niet zo anders dan andere delen van Koerdistan

Het tv-kanaal Al-Arabiya kondigde op zeven april 2011 de arrestatie aan van een Noorse journalist van Koerdische afkomst in Syrië, Mohamed Zaid Mistou, correspondent voor de nieuwssite Al-Arabiya.net. De journalist was Syrië binnengekomen een paar dagen voor de protesten in het land uitbraken. Verschillende van zijn artikels over de demonstraties waren verschenen Al-Arabiya.net.

Op acht mei 2006 veroordeelde de rechtbank van Derik, Syrisch Koerdistan, de Koerdische schrijver Ednan Besir tot een maand gevangenisstraf. De schrijver had deelgenomen aan een conferentie in Dohuk (Iraaks Koerdistan) en werd ontdaan van zijn Syrische paspoort voor de moeite.

Het aantal Koerdische journalisten en schrijvers die gevangen zitten van Syrië is nog niet bepaald.

Een deel van de lijst van de Koerdische journalisten en schrijvers in de gevangenis in Turkije

1. Abdulcabbar Karadağ (Azadiya Welat, Mersin - gevangenis Type E)
2. Ahmet Akyol (DİHA, Adana Kürkçüler - gevangenis Type F)
3. Ahmet Birsin (Gün TV, Diyarbakır - gevangenis Type D)
4. Ali Buluş (DİHA, Karaman-Ermenek - gevangenis Type M)
5. Ali Çat (Azadiya Welat, Mersin -gevangenis Type E)
6. Ali Konar (Azadiya Welat, Malatya - gevangenis Type E)
7. Bayram Parlak (Gündem Gazetesi, Karaman-Ermenek - gevangenis Type M)
8. Bedri Adanır (Aram Yayınları et le Journal Hawar, Diyarbakır - gevangenis Type D)
9. Behdin Tunç (DİHA, Diyarbakır - gevangenis Type D)
10. Cihan Gün (Yürüyüş Dergisi, Sincan Ankara - gevangenis Type F)
11. Dılşa Ercan (Azadiya Welat, Adana - gevangenis)
12. Emine Altınkaya (DİHA, Sincan Ankara - gevangenis)
13. Ensar Tunca (Azadiya Welat, Iğdır - gevangenis)
14. Erdoğan Altan (DİHA, Diyarbakır - gevangenis Type D)
15. Faysal Tunç (DİHA, Diyarbakır - gevangenis Type D)
16. Feyyaz Deniz (DİHA, Sincan - gevangenis Type F)
17. Hamdiye Çiftçi (DİHA, Bitlis - gevangenis Type E)
18. Kadri Kaya (DİHA, Diyarbakır - gevangenis Type D)
19. Mahmut Güleycan (Özgür Halk Dergisi, Van - gevangenis Type F)
20. Mehmet Karaaslan (DİHA, Karaman-Ermenek - gevangenis Type M)
21. Nuri Yeşil (Azadiya Welat, Malatya - gevangenis Type E)
22. Ozan Kılınç (Azadiya Welat, Diyarbakır - gevangenis type D)
23. Seyithan Akyüz (Azadiya Welat, Adana Kürkçüler - gevangenis Type F)
24. Sinan Aygül (DİHA, Van - gevangenis Type F)
25. Şahin Baydağı (Azadiya Welat, Mardin - gevangenis Type E)
26. Vedat Kurşun (Azadiya Welat, Diyarbakır - gevangenis Type D)

Turkse parlementsverkiezingen: Processie van Echternach voor de Koerden

- Nina Henkens -

Een dag in april op het Dagkapi-plein in Amed. Een paar honderd Koerden doen de Namaz, het islamitische gebed in het Koerdisch. De imam die voorgaat werd niet aangesteld door de overheid maar leidt de dienst in kader van de burgerlijke ongehoorzaamheidsacties van de pro-Koerdische partij BDP. Terwijl de mannen bidden worden ze omsingeld door twee rijen politieagenten in gevechtsuitrusting: stokken, schilden, gasmaskers en grote geweren. Het tafereel is bijna alledaags maar doet absurd voor aan mijn Belgische gasten die net aangekomen zijn. We kijken toe vanop een tiental meter. Na een paar minuten zien we de politie teken geven om de biddende mannen aan te vallen. Ik maan mijn gasten aan zich uit de voeten te maken. Net op datzelfde moment breekt de hemel open en verjaagt een hevige hagelbui de biddende menigte van het plein… De verkiezingsstrijd in Turks Koerdistan was bikkelhard, bij momenten absurd en even onvoorspelbaar als het weer.

In de laatste Turkse parlementsverkiezingen steeg het aantal zetels van de pro-Koerdische Vrijheids – en Democratiepartij (BDP) van 21 naar 36. Hoewel deze uitslag op het eerste zicht een grote overwinning is, toont het verloop van de Turkse verkiezingsperiode aan hoe moeilijk het is voor de Koerdische beweging om een legitieme politieke strijd te voeren. Politiegeweld, militaire operaties en juridische vervolging van verkozenen zijn nog steeds routine in Turkije, dat zich meer en meer beroept op zijn voorbeeldfunctie in het Midden-Oosten.

Spanningen op straat

Sinds februari al liepen politieke protesten steevast uit op grootscheepse gevechten tussen de politie, het leger en pro-Koerdische sympathisanten in de grote Koerdische steden. Aanleiding voor de clashes waren de herdenking van Öcalans gevangenname, Internationale Vrouwendag, verschillende beslissingen van de Hoge Verkiezingsraad en de dood van tientallen PKK-guerilla's tijdens militaire operaties. De straatgevechten, die vooral worden uitgevoerd door kinderen en jongeren, waren af en toe bijzonder gewelddadig. Na de beslissing van de Hoge Verkiezingsraad om zes pro-Koerdische kandidaten te verbieden om op te komen werden volgens de IHD (Mensenrechtenorganisatie) 831 mensen, waaronder 198 kinderen, in hechtenis genomen en werden 308 betogers gewond. Twee minderjarigen verloren het leven in de protesten.

De PKK van zijn kant eiste een aanslag op op heersend Eerste Minister Erdogan in West-Turkije. Verder waren er in de weken voor de verkiezingen verschillende keren aanvallen op imamscholen van de staat en appartementsgebouwen van militairen en hun families zijn in het Oosten.

Blokvorming en burgerlijke ongehoorzaamheid bij de Koerdische beweging

Om de kiesdrempel van 10% te omzeilen stelde de BDP een kieslijst samen van onafhankelijke parlementskandidaten – het 'Arbeid, Vrijheid en Democratie Blok'. Zij vormden hiervoor allianties met kleinere, meer religieus geïnspireerde Koerdische partijen en Turkse socialisten.

Tegelijkertijd lanceerde de BDP in de maanden voor de verkiezingen een campagne van burgerlijke ongehoorzaamheid. In de Koerdische steden werden 'Vredestenten' opgericht waarin sit-in's werden georganiseerd. In een poging de meer religieuze Koerdische stemmers weg te halen bij de AKP werd het gebed in het Koerdisch voorgeleid door een imam die niet door de staat werd aangesteld op verschillende openbare plaatsen. Ook deze acties liepen, ondanks hun geweldloze karakter, vaak uit op ongeoorloofd politiegeweld.

De twee grote politieke partijen wisselen van rol wat betreft de Koerdische kwestie

Aan de andere kant van Turkije stond de Koerdische kwestie ook op de verkiezingsagenda. De twee grootste politieke partijen, de AKP van de huidige Eerste

Minister Erdogan en de CHP, de sociaal-democratische oppositiepartij, veranderden van positie wat betreft de toekomst van de Koerden. De AKP, die de afgelopen jaren onder druk van de Europese Unie het bestaan van de Koerden en de Koerdische kwestie heeft toegegeven – een historische stap voor Turkije – schakelde in de laatste weken over naar een sterk nationalistisch discours. Premier Erdogan verklaarde in één van zijn verkiezingsrally's zelfs dat de Koerdische kwestie niet langer bestond. Op die manier maakte hij duidelijk dat hij deze verkiezingen niet langer naar de hand van de Koerden dingde, maar naar die van de Turkse nationalistische kiezers. De MHP, traditioneel de partij van de extreem-nationalisten, speelde immers een sleutelrol in deze verkiezingen. Als de MHP de kiesdrempel van 10% niet haalde, had de AKP naar alle waarschijnlijkheid de meerderheid in het parlement en vrij spel om de grondwet te veranderen.
De CHP aan de andere kant, met zijn Kemalistische achtergrond, stak in zijn verkiezingsdiscours dit keer duidelijk de hand uit naar de Koerdische kiezers. Toen 12 PKK-guerillas sneuvelden in een gevecht met het leger, respecteerde het CHP-hoofdkwartier in Diyarbakir, de grootste stad van het zuidoosten, de rouwperiode die werd afgekondigd door de pro-Koerdische beweging en sloot hun verkiezingsbureau 'uit respect voor de wil van het volk'. Tijdens een bezoek aan Hakkari, een Koerdische provincie aan de grens met Irak, maakte CHP-leider Kilicdaroglu drie beloften. Ten eerste sprak hij zich uit voor meer autonomie voor de gemeenten naar voorbeeld van het Europese model, een belangrijke eis van de pro-Koerdische partij BDP. Hij veroordeelde ook de recente arrestaties en detenties van meer dan 2000 Koerdische leiders en beloofde een onderzoek naar de vele onopgeloste moorden in de regio.

Hard werk beloond: historische verkiezingsscore voor de pro-Koerdische beweging

De BDP staat in de Turks-Koerdische gebieden sinds een aantal jaar erg sterk. In Diyarbakir haalden ze meer dan 70% van de stemmen. Maar de BDP heeft het niet makkelijk om te voldoen aan de vele noden van zijn achterban. Vlak na hun verkiezingsoverwinning in 2009 werden meer dan 2000 partijkaders en middenveldleiders opgepakt en beschuldigt van lidmaatschap van de KCK, een platformgroep die ook de PKK omvat. Het ‹KCK-proces› heeft de gemeenten en de partij sterk verzwakt.
Ook de strijd om de Koerdische stemmen verliep deze keer hard. Los van de onrusten op straat en bijhorende arrestaties was er veel tegenwerking van de Hoge Verkiezingsraad. Die besliste op een bepaald moment om een zestal onafhankelijke pro-Koerdische kandidaten een verbod te geven om op te komen als gevolg van eerdere veroordelingen. Na hevige protesten werden vijf van de zes bans opgeheven.
Verder had de BDP-lijst geen recht op financiering voor hun campagne omdat ze niet opkwamen als partij en moest er hard gewerkt worden om hun kiespubliek, dat veel analfabeten bevat, goed op de hoogte te stellen van de kiesprocedures. Desondanks werden er op 12 juni 36 kandidaten van de lijst verkozen, wat betekent dat de BDP de facto 15 zetels wint in het Turkse parlement.

Parlementaire crisis na de verkiezingen; Koerden in de frontlijn

Ook wat betreft de rest van de stemmen lijken de kaarten niet slecht geschud voor de Koerden in Turkije. De AKP haalde voor de derde keer op rij de verkiezingsoverwinning binnen met iets meer dan de helft van de stemmen maar deed dit zonder een absolute meerderheid te halen in het parlement, aangezien CHP nog 26% van de stemmen binnenhaalde en een derde partij, de nationalistische MHP, de kiesdrempel haalde met 13%. Op die manier kan de AKP niet eigenhandig de langverwachte grondwetswijziging doorvoeren.
Maar ook na de verkiezingen werden de Koerden stokken in de wielen gestoken. Drie dagen na de stembusgang werd Hatip Dicle, kandidaat uit Diyarbakir, veroordeeld tot 20 maanden gevangenisstraf en kreeg hij van de Verkiezingsraad een verbod om zijn mandaat op te nemen in het Parlement. Dicle was één van de kandidaten die na een ban alsnog werd toegelaten als kandidaat en werd verkozen met een groot aantal stemmen. In zijn plaats werd een kandidate van de AKP aangeduid om naar het Parlement te gaan. Kort later kregen nog vier andere pro-Koerdische kandidaten dezelfde behandeling.
De BDP-kandidaten beslisten hierop om een parlementaire boycot in te stellen. Ze weigerden de eed af te leggen en eisen de vrijlating en de mandaten van hun collega's op. Ook een aantal CHP-kandidaten in dezelfde situatie weigerden de parlementaire eed af te leggen. Op die manier bevind Turkije zich nu in een parlementaire crisis zonder precedent. Hoewel de AKP de crisis zo snel mogelijk van de baan wil hebben, onder andere door de wetten over de toelaatbaarheid van parlementsleden met veroordelingen, wordt er op dit moment enkel onderhandeld tussen de AKP. De BDP, die het grootste aantal niet-toegelaten verkozenen heeft, werd niet uitgenodigd voor de gesprekken en houdt dan ook vast aan hun boycot.
Het valt enkel af te wachten op welke manier de Koerden hun democratische en politieke rechten zullen verkrijgen. In ieder geval is gebleken dat, ondanks enorme tegenstand, de pro-Koerdische politieke beweging aan belang wint in het zuidoosten maar ook in de rest van Turkije.

Nieuws over Turks militair geweld bereikt Europa: Onwetendheid en goedkeuring voor bombardementen tegen Koerden

- Nina Henkens -

Het rommelt al veel langer in Turkije, maar nu de militaire clashes zo ver geëscaleerd zijn dat Turkije bombardementen uitvoert in Irak schiet de Westerse pers echt wakker. Maar de verslaggeving van Europese kranten en de reacties van Amerikaanse beleidsmakers maken duidelijk dat de Koerdische zaak slecht gekend is en bovendien door niemand ondersteunt wordt. De Turkse lijn die de Koerdische kwestie gelijkstelt met militaire acties en terrorisme wordt gevolgd en volgens die logica neigt de internationale gemeenschap ook de luchtbombardementen in Irakees Koerdistan te verdedigen en te ondersteunen.

Nu het duidelijk wordt dat pogingen om tot een politieke oplossing te komen voor de Koerdische kwestie in Turkije (de zogenaamde 'Democratische Opening') mislukt zijn, zijn de militaire clashes na maanden van politiek machtsvertoon en gewelddadige straatprotesten uitgelopen op intensieve Turkse bombardementen op Irakees grondgebied. Doelwitten zijn de PKK-basissen in de grensstreek. Dat offensief toont de spierballen van Eerste Minister Erdogan, die na zijn derde verkiezingsoverwinning op rij en een wissel van de legertop nog nooit zo stevig in het zadel heeft gezeten. De escalatie houdt een nieuwe periode van onrust en geweld in voor de reeds zwaar geteisterde bevolking van Zuidoost-Turkije. In tegenstelling tot wat Turkije wil doen geloven houdt de Koerdische kwestie immers meer in dan militaire operaties tegen terroristen." De enige oplossing van dit probleem is het elimineren van de PKK" zei Erdogan, die tijdens de verkiezingsperiode nog liet weten dat wat hem betreft de Koerdische kwestie opgelost was. Hij gaat hierbij voorbij aan de massale steun die de PKK heeft bij de bevolking in de zuidoostelijke provincies.

De Koerden in Turkije zijn dagelijks het slachtoffer van armoede, politiegeweld en discriminatie en draagt zware lasten mee uit het nabije verleden, toen het gewapend conflict tussen het leger en de PKK-rebellen zich nog niet verplaatst had naar de grensstreken. Het lijden van de Koerden krijgt zelden aandacht , behalve als het uitmondt in geweld en aanslagen. Het is ook pas op die moment dat de internationale gemeenschap aktie onderneemt en Turkije ter hulp schiet in zijn strijd tegen het terrorisme. Woordvoerders van de Amerikaanse regering bevestigden de aanvallen tegen 'PKK-terroristen'. "De Verenigde Staten erkennen het recht van Turkije om zich te verdedigen tegen terroristische aanslagen" klonk het. De Verenigde Staten werken ook al langer samen met de Turken door het ter beschikking stellen van inlichtingentechnologie. Over de zware mensenrechtenschendingen tegen de Koerden zwijgen ze echter nog steeds in alle talen.

De strijd tegen wat het Koerdische terrorisme genoemd wordt is dubbel. Langs de ene kant heeft de PKK in de laatste maanden het geweld opgevoerd, langs de andere kant moet voorzichtig omgegaan worden met de Turkse definitie van wat terrorisme eigenlijk is. In tegenstelling tot enkele Europese landen heeft Turkije een Anti-Terrorismewet die niet zozeer de gebruikte methoden (terreur) maar wel het beoogde doel ('bedreigen van de nationale eenheid, …') in het vizier heeft. Als gevolg zitten momenteel duizenden Koerdische intellectuelen, politiekers en journalisten in de gevangenis op beschuldiging van terrorisme. Dit is een gegeven dat de internationale gemeenschap meer en meer in een hoekje probeert te duwen, waardoor de steun aan het bedenkelijke Turkse staatsgeweld gerechtvaardigd wordt. Zo onderschreef de Europese Commissie in haar laatste resolutie over het voortgangsrapport van Turkije bijna alle eisen van de Koerdische beweging zoals onderwijs in de moedertaal en meer lokale autonomie. Tegelijkertijd wees de Commissie erop dat de steun aan de 'strijd tegen het terrorisme' opgevoerd wordt en prioriteit krijgt. En wie zijn die terroristen vaak? Juist ja, de mensen die zich op vreedzame wijze inzetten voor onderwijs in het Koerdisch en lokale automie…

COLOFON

DE KOERDEN

Het tweemaandelijks tijdschrift van het Koerdisch Instituut vzw te Brussel - door het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap erkend als beweging in het kader van het decreet op het sociaal-cultureel volwassenenwerk - biedt een politiek onafhankelijke blik op de huidige situatie van de mensen- en volkerenrechten in het Midden-Oosten, Eurazië en de Kaukasus en tevens op hun geschiedenis en cultuur.

Bijdragen van derden vertegenwoordigen niet per definitie de visie van de redactie.

Koerdisch Instituut vzw
Bonneelsstraat 16, 1210 Brussel - België
Tel.: 0032/(0)2.230.89.30
Fax.: 0032/(0)2.231.00.97
E-mail: kib@skynet.be
Website: http://www.kurdishinstitute.be

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER
Derwich M. Ferho

EINDREDACTIE
Nina Henkens

COVERFOTO
Els Vanden Meersch
Verlaten Koerdisch dorp. Reden: Turks-Iraanse bombardementen.

INHOUDELIJKE REDACTIE
Derwich M. Ferho

REDACTIECOMITE
Derwich M. Ferho, Ludo De Brabander, Nick Hannes, Paul Vanden Bavière, Nina Henkens, Els Vandermeersch, Shahla Bagheri, Orhan Kiliç.

WERKTEN MEE AAN DIT NUMMER
Ahmet Dere, Thomas Detombe, Hugo Van Rompaey, Vijdan Yilidrim.

OPMAAK
Nevelland

DRUKKERIJ
Nevelland

OPLAGE
300

JAARABONNEMENT
Maak 25 euro (België) over op rekeningnummer: 001-2068530-81 (België) of 30 euro op gironummer 9030392 (Nederland) met vermelding 'jaarabonnement De Koerden'

LOS NUMMER
5 €

Dit blad wordt uitgegeven met de steun van de Vlaamse Gemeenschap, afdeling sociaal-cultureel werk.

INHOUDSOPGAVE

3 **Internationaal Vernietigingsplan**

4 **Ahmadinejad onder vuur van conservatieven**

5-10 **Verklaring van een Democratische Oplossing voor de Koerdische Kwestie in Iran, Bericht aan de Publieke Opinie, Brief van PJAK-leider aan de Duitse Overheid**

11 **Syrië op kantelpunt**

12-13 **De Islam, vriend of vijand van het Turkse regime?**

14-16 **Wat als de kinderen geen kinderen zijn? De Koerdische kinderrevolutie in Turkije**

17 **Democratie in Turkije**

18-21 **Het KCK-proces in Diyarbakir: interview met Firat Anli en Hatip Dicle**

22 -23 **Een journalist of schrijver zijn in Koerdistan**

24-25 **Turkse parlementsverkiezingen: Processie van Echternach voor de Koerden**

26 **Nieuws over Turks militair geweld bereikt Europa: Onwetendheid en goedkeuring voor bombardementen tegen Koerden**

27 **Opening 'Academie Mesopotamie'**

Opening

De 'Academie Mesopotamie' - Academie de Recherches Sciences Sociales - kondigt zijn officiële opening aan.

De 'Academie Mesopotamie' stelt zich tot doel

- Uitvoeren van sociale studies
- Organiseren van vormingsmomenten (conferenties, seminaries, opleidingen, …)
- Verspreiding promotie van onderzoekswerk naar de brede samenleving
- Vreedzame en vriendschappelijke samenwerking met andere verenigingen

Wie de officiële opening van de Academie wil bijwonen op **dinsdag 4 oktober 2011 om 18.30u** kan contact opnemen via onderstaande gegevens:

(0032) 071 31 87 19 acedemiamspt@gmail.com